

KVALITETSREDOVISNING

KVALITETSREDOVISNING

KALENDERÅRET
2008

Grundskola

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<u>BENGTSFORS KOMMUN.....</u>	4
INVÅNARANTAL.....	4
ELEVERNAS BAKGRUND.....	4
KLASSTORLEKEN,	5
EKONOMIN	6
PERSONALEN	6
<u>SAMMANFATTNING</u>	7
BETYG I ÅRSKURS 9 – RESULTAT / FÖRBÄTTRINGSOMRÅDEN	7
BASKUNSKAPER SVENSKA, MATEMATIK OCH ENGELSKA – RESULTAT / FÖRBÄTTRINGSOMRÅDEN	8
KUNSKAPERNA I NO – IDROTT	8
KLIMATET PÅ SKOLORNA OCH ELEVER I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD	8
<u>BETYG I ÅK 9 OCH BASKUNSKAPER SV, MA OCH EN</u>	9
MÅL.....	9
RESULTAT.....	9
ANALYS.....	13
BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSE	15
ÅTGÄRDER FÖR ÖKAD MÅLUPPFYLLELSE.....	16
<u>NO – BIOLOGI, FYSIK OCH KEMI /BFS KN 2008</u>	18
MÅL.....	18
ARBETSSÄTT OCH KOMPETENS.....	18
PLANERADE OCH GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	18
RESULTAT NO.....	18
ANALYS AV RESULTAT	20
BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSE	21
ÅTGÄRDER FÖR ÖKAD MÅLUPPFYLLELSE.....	21
<u>IDROTT OCH HÄLSA</u>	22
MÅL.....	22
ARBETSSÄTT OCH KOMPETENS.....	22
RESULTAT.....	22
ANALYS.....	24

BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSE	24
ÅTGÄRDER FÖR ÖKAD MÅLUPPFYLLELSE.....	24

KLIMATET PÅ GRUNDSKOLORNA, FRITIDSHEMMEN, SÄRSKOLAN OCH FÖRSKOLEKLASSERNA **26**

MÅL.....	26
RESULTAT – KLIMATET I SKOLAN	27
ANALYS AV RESULTATET.....	28
BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSE	29
ÅTGÄRDER FÖR BÄTTRE MÅLUPPFYLLELSE	29

ELEVER I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD..... **31**

BESTÄMMELSER.....	31
MÅL.....	31
ARBETSSÄTT	31
PLANERADE OCH GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	32
RESULTAT – MÅLOMRÅDET.....	33
SUMMERING (BENGTSGÅRDEN INGÅR EJ).....	34
ANALYS AV RESULTATET.....	34
BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSE	37
ÅTGÄRDER FÖR BÄTTRE MÅLUPPFYLLELSE	38

Bengtstfors kommun

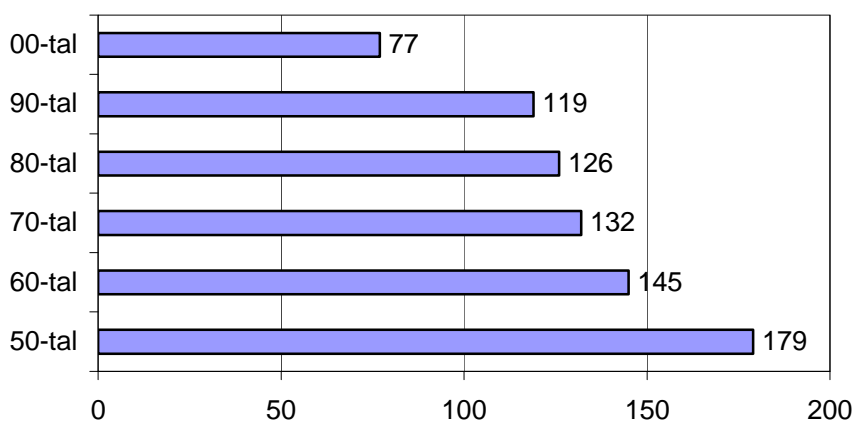
Invånarantal

Bengtstfors kommun ligger i norra Dalsland. Kommunen har cirka 10 000 invånare. Ålderssammansättningen är ogynnsam. För omkring 10 år sedan föddes 120 – 150 barn i kommunen. De senaste åren har födelsetalen sjunkit till 70 – 90 barn. Konsekvenserna blir att andelen pensionärer stadigt ökar, de yrkesverksamma är lägre än för riket, 53 % mot 59 %, och befolkningen minskar stadigt. Åldersgruppen över 80 år är dubbelt så stor som för riket.

Följande tabell visar att befolkningsnedgången inte är tillfällig utan fortgått under hela efterkrigstiden, dvs. cirka 50 år:

År	Invånare
1950	14 031
1960	13 530
1970	12 527
1980	12 199
1990	11 927
2000	10 896
2004	10 335
2005	10 225
2006	10 080
2007	9957
2008	9897

Bengtstfors kommun genomsnitt födda/år

Under de senaste 15 åren har invånarantalet minskat cirka 15%.

Elevernas bakgrund¹

Enligt Skolverkets studier är det tre faktorer, som varken kommunen eller skolan kan påverka, och som samvarierar med betygen i åk 9. Resultaten kan med ganska stor säkerhet generaliseras att gälla för alla elevers resultat i alla årskurser.

De tre faktorerna som påverkar elevernas betyg är:

- Andelen pojkar – hög andel sänker elevresultaten.

¹ Skolverkets indikatorsystem BRUK samt databasen SALSA.

- Andelen elever med utländsk bakgrund
- Föräldrarnas utbildningsnivå.²

Faktor	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	riket
Andel pojkar (%)	60	54	46	50	53	51	51	51	51
Andel elever med utländsk bakgrund	8	10	6	8	7	7	8	8	13
Föräldrarnas utbildningsnivå	1,80	1,92	1,93	1,88	1,94	2,02	1,97	2,01	2,20
Andel elever som uppnått målen i åk 9	63	62	69	80	75	71	78	63	76

Elever i årskurs 9 respektive år. Riksgenomsnittet ligger ganska lika från år till år.

Föräldrarnas utbildningsnivå skiljer sig kraftigt från riksgenomsnittet. Sedan slutet av 90-talet har andelen invånare med gymnasieutbildning ökat och ligger nu i nivå med riket. Fortfarande har Bengtsfors kommun en liten andel invånare med högskoleutbildning.

”Det finns ett positivt samband mellan föräldrarnas utbildningsnivå och elevernas skolprestationer, så att om föräldrarna har en hög utbildning har eleven bättre medelbetyg. Men även föräldrarnas förväntningar, det som har kommit att kallas ”hemmets läroplan”, spelar en stor roll. Här framhålls att föräldrars stöd och intresse för barnets skolgång, liksom attityder till skolarbete har väl så stor betydelse för barnens/elevernas framgång i studier.” (BRUK H 1.1)

Klasstorleken^{3,4}

Mot bakgrund av att lärartätheten i landet minskade med 20 procent mellan åren 1991 och 1999 analyserade ESO sambandet mellan resurser till skolan och elevernas skolprestationer. Man gick dels igenom de studier som gjorts i andra länder dels genomförde ett eget försök som omfattade cirka 600 elever i Stockholm.

”Vi finner att elever som går i små klasser presterar bättre än elever i normalstora klasser. Denna skillnad är statistiskt säkerställd. Effekten är särskilt tydlig för elever med minoritets- eller låginkomstbakgrund.”

Det enda storskaliga experiment som någonsin genomförts avseende klasstorlekseffekter är det s.k. Star-experimentet i den amerikanska delstaten Tennessee. Experimentet pågick från förskolan till tredje klass i slutet av 1980-talet. Därefter gick alla elever i normalstora klasser.

Även om experimentet endast pågick fram till tredje klass, ledde detta till positiva effekter i form av bättre provresultat också längre fram, även om skillnaderna minskade. Det finns belägg för att elever från eftersatta grupper som gick i mindre klasser ökade sannolikheten att göra inträdesprov till högskolan. Dessa elever presterade också bättre på dessa prov, trots att de gjordes närmare tio år efter att Star-experimentet avslutats. Dock minskade de positiva effekterna något över tiden.

Antal elever/klass	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bäckeskolan 1-6	17,6	16,8	17,8	17,6	17,5	15,4	13,8
Ekhagsskolan 1-6	20,0	20,7	22,3	19,6	18,1	18,2	20,5
Lövåsensskolan 1-6	18,2	17,5	17,8	16,3	17,3	12,8	11,8
Skåpafors skola 1-6	21,0	21,0	18,7	16,0	20,0	17,0	16,0
Fransrudssk. 1-6	24,8	24,3	23,3	22,3	19,5	22,4	21,7
Årbols skola 1-6	23,6	22	16,5	20,0	20,0		
Gustavsfors 1-6	10,3	11	9,0	13,0	15,0		
Bengtsgården 7-9	23,0	23,1	23,2	23,0	25,0	25,0	23,1

Klasstorlekarna den 1 oktober respektive år.

Både forskning och våra egna erfarenheter säger oss att en satsning på baskunskaper i svenska, matematik och engelska i tidiga år ger effekter långt upp i skolsystemet.

Dock ska sägas att klasstorleken inte säger hela sanningen om hur stora undervisningsgrupper en skola har. En skola kan välja att lägga hela sin resurs på att minska klasstorleken medan andra valt större klasser till förmån för

² Skolverkets databas SALSA. Mäts på en skala 1-3, där 1 är grundskola och 3 är högskoleutbildning minst 1 termin.

³ Klassfrågan – en ESO-rapport om lärartätheten i skolan. Alan B. Kreuger och Mikael Lindahl. 2001

⁴ Gruppstorlekar i förskolan våren 2001. Skolverket. 2002.

en satsning på specialundervisning. Måttet ”klasstorlek” behöver kompletteras med ex lärartäthet, behörighet, elevantal på skolan m fl mått för att skapa sig en bild av vilka förutsättningar en skola har att lyckas väl.

Ekonomi

Varje enhet med förskola, förskoleklass, fritidshem, särskola och grundskola får en summa pengar per elev för driften exklusive lokalerna. Sedan fördelas också en mindre summa för ”Elever i behov av särskilt stöd”. Elevpengen minskar ju fler elever som finns vid skolan.

Nyckeltal ⁵	Bengtsfors					Industrikommuner				
	2002	2005	2006	2007	2008	2002	2005	2006	2007	2008
Läromedel / grundskoleelev	1 800	1 900	1 800	1 800	1 900	2 500	2 800	2 800	2 800	2 800
Undervisning / grundskoleelev (Lärlöner inkl vikarier)	33200	41600	37700	37800	39600	31200	34600	37700	39000	40100
Skollunch / grundskoleelev	3 840	4400	4 500	4 300	5 100	3 800	4200	4 300	4 300	4 700
Lokalkostnad / elev samtliga skolformer	16 300	16 200	14900	14 900	14 900	10 600	11700	13600	13 600	13 900

Kostnader per elev i Bengtsfors och i övriga industrikommuner.

Översikt över hur det ser ut vid respektive skola saknas i dag.

Det är framförallt kommunens lokalkostnader som skiljer sig kraftigt från riksgenomsnittet. Kommunens lokalkostnader/elev är cirka 60 % högre än genomsnittet i landet.

Övriga kostnader följer elevpengen och därmed görs kostnadsneddragningarna i takt med elevminskningen. När det gäller lokalkostnaderna går de i motsatt riktning, dvs. ju färre elever desto högre lokalkostnad per elev. Här saknas ett självreglerande system.

Personalen

Lärartäthet, behörighet, omsättning av personal och frånvaro påverkar också elevernas resultat.

För grundskolan har vi följande förutsättningar den 31 december år 2008:

Indikator	Bä	Ekh	Löv	Skå	Fra	Bg	Kn	Riket
Lärartäthet – lärare/100 elever	8,7	8,5	11,5	10,1	8,4	8,5	8,8	8,9
Behörighet – procent	95	100	100	100	100	77	84	86

Lärartäthet är mycket olika på olika skolor. Bengtsfors har en bra lärartäthet på de minsta skolorna och på Bengtsgården.

Den enskilt viktigaste faktorn för elevernas studieresultat är lärarnas behörighet.⁶

Lärarnas arbetsuppgifter är i dagens skola så komplexa att det knappast är troligt att en lärare ensam har kunskaper och erfarenheter som täcker in alla område. För att eleverna på en skola ska trivas, känna trygghet, ha goda kunskaper och utvecklas väl krävs ett samarbete i arbetslag som har sin utgångspunkt i gemensamma elever – också ett mål i Lpo94. Runt kärnan i arbetslaget krävs ofta ytterligare stöd inom olika specialpedagogiska och elevvårdande områden.

⁵ Uppgifterna är hämtade ur Skolverkets databas ”Jämförelsetal” och kommunens bokslut.

⁶ Ekonomiska resursers betydelse för det pedagogiska resultatet. Skolverket 2002.

Sammanfattning

Betyg i årskurs 9 – Resultat / Förbättringsområden

- Lägre meritvärden i åk 9 än i flertalet jämförbara kommuner, 199 poäng mot medelvärdet 205.
Stora skillnader mellan pojkarnas och flickornas betyg i åk 9. År 2007 cirka 40 poäng
Normala meritvärden för flickorna, 219 poäng.
Mycket låga meritvärden för pojkarna, 180 poäng.
Stora skillnader mellan skolorna i kommunen.
Få elever söker studieförberedande program på gymnasieskolan
- Mycket liten andel elever väljer ett B-språk, 30 %, mot medelvärdet 60% i landet.
Stora skillnader mellan könen.
- Många elever saknar betyg i alla ämnen, cirka 25 % mot knappt 20 % i landet.
Stora skillnader mellan skolorna i kommunen.
- Fyra gånger fler MVG sattes i åk 9 mot i åk 8 vårterminen 2007.

Åtgärder KUN	Åtgärder Förvaltning
Bearbeta ifrågasättande attityder till skolan och studier. Fokusera på kunskapsuppdraget	<ul style="list-style-type: none"> • Regelbundet kartlägga ledning, undervisning och samspel, dvs. det pedagogiska och sociala klimatet, genom undersökningar riktade till föräldrar, elever och personal. • Riktade åtgärder mot manliga förebilder / pojkar • Både elever och föräldrar behöver tidigt få inblick i det målrelaterade arbetet och betygssystemet – att arbeta målrelaterat redan från åk 1. • Skapa ett system för att belöna goda studieresultat. • Intellektuellt stimulerande och utmanande undervisning med höga förväntningar på goda studieresultat. • Utveckla arbetssätten i moderna språk och undersöka om den europeiska språkportfolion skall införas i kommunen. • Uppföljning av elevernas närvaro/frånvaro på lektionerna.
Följ upp, utvärdera och utveckla skolornas verksamhet och resultat	<ul style="list-style-type: none"> • Skolorna ska analysera och bedöma undervisningens kvalitet och elevernas resultat. • Uppföljning och utvärdering ska alltid ha ett könsperspektiv. • Systematisk uppföljning av baskunskaperna, Sv, Ma och En, på kommun-, skol- och individnivå. • Analysera varför eleverna från Franserudsskolan lyckas bra i åk 9. • Central samordning av det pedagogiska utvecklingsarbetet.
Stärk uppföljningen och kontrollen av bedömning och betygssättning	<ul style="list-style-type: none"> • Analysera skillnaderna mellan slutbetyg och provbetyg på nationella prov i matematik. • Analysera skillnaderna mellan betygen i åk 8 och åk 9. • Analysera skillnaderna mellan betygen för eleverna från olika F-6-skolor. Alla skolor följer upp ”sina” elevers betygsutveckling och får en återkoppling från Bengtsgården. • Undersöka varförellevna saknar betyg i Idrott. • Kompetensutveckling av lärarna vad gäller betyg och bedömning av elevernas kunskapsnivå. • Bedömningen av elevernas kunskaper i olika nivåer bör ske tidigt.
Stärka utvecklingsarbetet och det pedagogiska ledarskapet	<ul style="list-style-type: none"> • Central samordning av gemensamma insatser för kompetens- och verksamhetsutveckling. • Förstärka det pedagogiska ledarskapet genom <ul style="list-style-type: none"> ○ särskilda utvecklingslärare och att ○ skapa intendentfunktioner

Baskunskaper Svenska, Matematik och engelska – Resultat / Förbättringsområden

- På en del skolenheter ges Svenska som andraspråk som stöd och inte som eget ämne. Saknas gemensamma rutiner för att kartlägga behovet.
- Saknas rutiner för att undersöka behovet av modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet.
- Betygen i Matematik är väsentligt lägre än i övriga basämnena.
- Svaga resultat och låg överensstämmelse mellan matematikbetygen i åk 9 och provbetyget på de nationella proven.
- Den ämne-teoretiska och ämnesdidaktiska kompetensen av lärarna i matematik behöver öka.

Åtgärder KUN	Åtgärder Förvaltning
Svenska som andra språk ska ges som eget ämne Undervisning i och studiehandledning på modersmålet	<ul style="list-style-type: none"> • Anställa behöriga lärare i Svenska som andraspråk på varje skolenhet. • Samarbeta med Vuxenutbildningen och grannkommunerna för att få lärare i modersmål. • Skapa gemensamma rutiner för att kartlägga behovet av Svenska
Erbjuda elever tekniska hjälpmedel för att stödja deras läs- och skrivutveckling	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla samarbetet med biblioteken och läromedelscentral för att få tillgång till läromedel. • Inköp av Daisyspelare, Alphasmart, ... och gemensamma programvaror efter behov. • Utbilda personal för handhavandet av läromedel och hjälpmedel.
Höja den ämne-teoretiska och ämnesdidaktiska kompetensen hos lärarna som undervisar i matematik	<ul style="list-style-type: none"> • På alla skolor ska finnas matematikutvecklare. • Under åren 2009 – 2010 ska alla lärare som undervisar i matematik genomgå en ämne-teoretisk och ämnesdidaktisk högskoleutbildning. • Eleverna deltar i olika Ma-tävlingar som ex. Kängurutävlingen. Kängurutävlingen har en lokal tävling tillsammans med ex. Mattesmedjan.

Kunskaperna i NO – Idrott

- Många lärare F-6 saknar behörighet att undervisa i NO-Teknik.
- **Stor andel av eleverna, 17 % av pojkarna och 11 % av flickorna, saknar betyg i Idrott.**
- Simundervisning riktad till alla elever förekommer inte.

Åtgärder KUN	Åtgärder Förvaltning
Höja den ämne-teoretiska och ämnesdidaktiska kompetensen hos lärarna som undervisar i NO - Teknik	<ul style="list-style-type: none"> • På alla skolor ska finnas NO-Tk-utvecklare. • Ämneslärare i NO – Teknik på samtliga skolor. • Prioritera lärare F-6 som undervisar i NO – Teknik för studier i Lärarlyftet med bibehållen lön.
Skolgårdar som skapar trygga raster fyllda av lek och aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Fullfölja satsningen på skolgårdar.
Följa upp och öka simkunnigheten	<ul style="list-style-type: none"> • Från och med åk 2 erbjuda simundervisning till de elever som inte når målen för simkunnighet.

Klimatet på skolorna och elever i behov av särskilt stöd

- Eleverna trivs på F-6-skolorna.
Eleverna tycker att de tar ett större eget ansvar.
Studieron har förbättrats liksom tilliten till de vuxna.
- Värdegrundsarbetet tar undervisningstid från de ämnen där klassläraren undervisar.
- På F-6-skolorna har samtliga elever i behov av särskilt stöd ett Åtgärdsprogram.

Betyg i åk 9 och baskunskaper SV, MA och EN

Mål

Lpo 94

- Skolan skall ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också grund för fortsatt utbildning. (2.2 *Kunskaper*)
- Mål att uppnå i årskurs 5 och 9 finns angivna i respektive ämnes kursplan. I anslutning till kursplanerna finns betygskriterierna i åk 9 beskrivna. (2.7 *Bedömning och betyg*)
- Läraren skall samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. (Lpo94 kap 2.2)
- Skolan skall sträva efter att varje elev utvecklar ett rikt och nyanserat språk samt förstår betydelsen av att vårda sitt språk. (Lpo94 kap 2.2)
- Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola behärskar det svenska språket och kan lyssna och läsa aktivt och uttrycka idéer och tankar i tal och skrift. (Lpo94 kap 2.2) (*Kursplanen i Svenska*)
- Läraren skall organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling. (Lpo94 kap 2.2)
- Skolan skall sträva efter att varje elev behärskar grundläggande matematiskt tänkande och kan tillämpa det i vardagslivet. (Lpo94 kap 2.2)
- Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola kan kommunicera i tal och skrift på engelska. (Lpo94 kap 2.2)

Resultat

Låga meritvärden i åk 9

Sedan 1995 har betygen i åk 9 följts upp. Till och med våren 1997 gavs betygen i den 5-gradiga relativa betygsskalan. Våren 1998 fick eleverna betyg enligt den målrelaterade betygsskalan.

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Bfs kn	183	193	199	204	203	190	198	199	187
Jmf kommun	198	198	199	199	200	199	200	205	202
Riket	202	202	204	205	207	205	205	207	209

Medelmeritvärde i åk 9 hämtade från Skolverkets databas.⁷

Elever som lämnar grundskolans år 9 i Bengtsfors kommun, har lägre genomsnittligt meritvärde jämfört med elever i flertalet jämförbara kommuner. I en jämförelse bedöms meritvärdet som lägre i år än vad som kan förväntas också mot bakgrund av de förutsättningar kommunen har, dvs. andelen pojkar, föräldrarnas utbildning och andelen elever med utländsk bakgrund.⁸ Enligt denna uträkning borde meritvärdet ligga tio poäng högre.

Överensstämmelse mellan slutbetyg och provbetyg på nationella proven är god i Sv och En. Nästan fyra gånger så många elever godkändes i slutbetyget i matematik jämfört med provbetyget på nationella proven i matematik.

⁷ År 2007 bytte Bengtsfors jämförelsegrupp från ”Industrikommuner” till ”Kommuner < 12 500 invånare”.

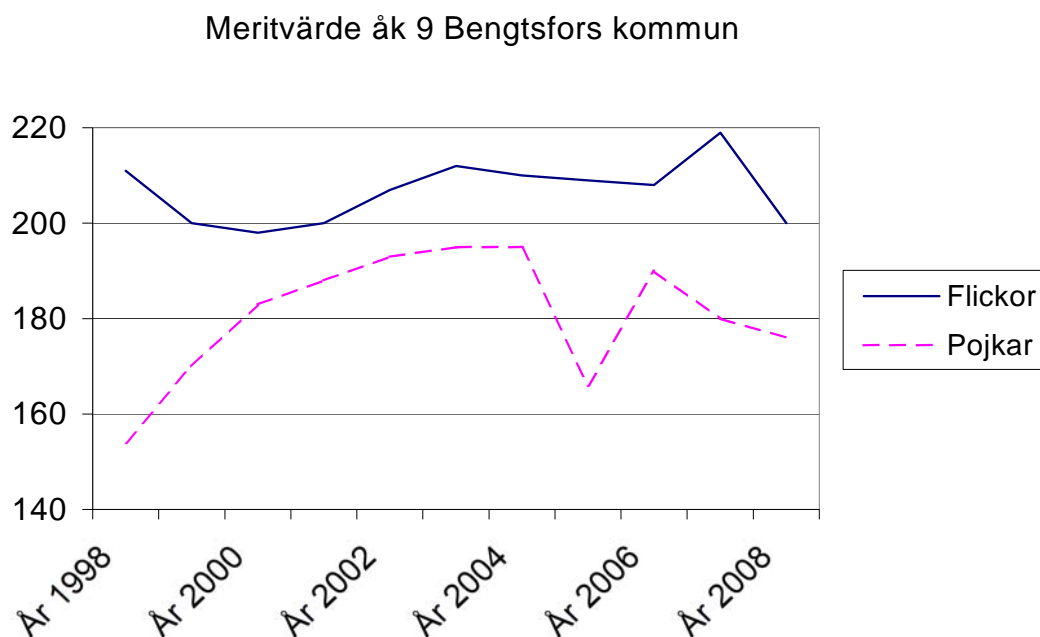
⁸ Skolverkets databas SALSA.

Andel (%) elever	En	Ma	Sv
Saknar slutbetyg	5,6	8,5	4,3
Underkända NP	6,4	33,3	4,4
Andel VG och MVG	48,4	29,8	52,5

*"Saknar slutbetyg" och "Underkända Nationella prov" gäller våren 2008.
Andel elever med betygen VG eller MVG gäller de tre senaste åren.*

Betygen i Matematik är väsentligt lägre än i Svenska och Engelska. Medelmeritvärdet för de tre senaste åren är i respektive ämne: Sv – 13; En – 12,4; Ma – 11,2.

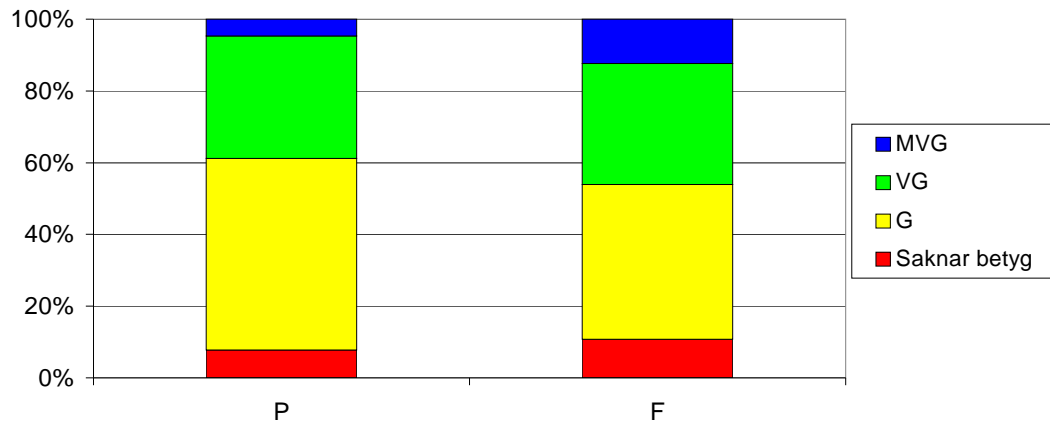
Skillnader mellan pojkarnas och flickornas betyg i åk 9

Genomsnittliga meritvärdet respektive år för pojkar och flickor i Bengtsfors kommun.

Meritvärdet uppvisar stora könsskillnader – pojkarna 176 poäng och flickorna 200 poäng, en skillnad på 24 poäng för år 2008. Motsvarande skillnad är för landet 22 poäng och för kommungruppen 20 poäng.

Betyg i Svenska åk 9 år 2008

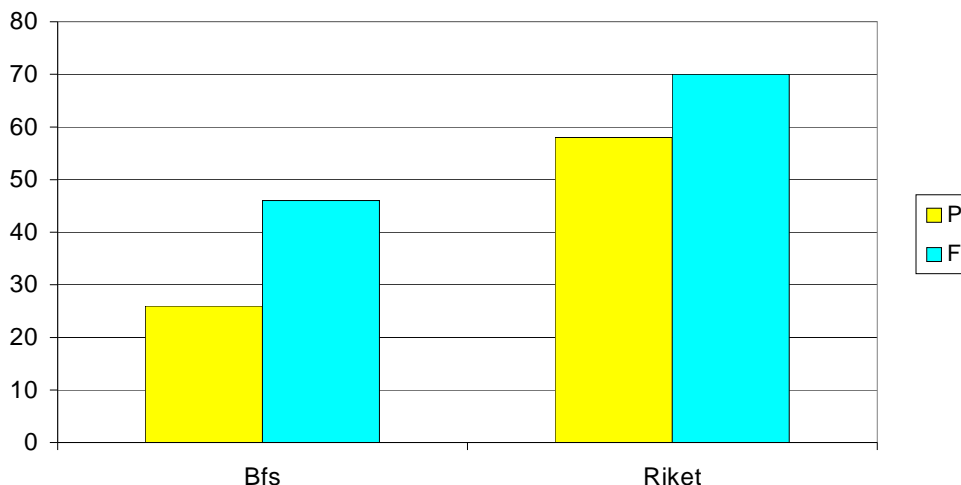
För att ge ett exempel på hur skillnaderna kan se ut i ett ämne visas betygen i Svenska.

Större andel elever väljer ett B-språk.

Samma obalans speglas i elevernas språkval⁹. Endast 26% av pojkarna väljer ett B-språk mot 46 % av flickorna. Detta ska ställas mot att ca 70 % av flickorna, respektive ca 58 % av pojkarna i landet väljer ett B-språk.

Från och med hösten 2007 är premisserna nya för elever som börjar på skolan. Eleven får endast välja bort sitt B-språk om han/hon riskerar att inte klara svenskan eller engelskan, annars ska man ha kvar språket i tre år, precis som man inte kan välja bort biologi eller något annat. Resultatet är att eleverna vet att de ska ha ämnet i tre år och att man då gör sitt bästa. Likadant vet lärarna att man behöver anpassa undervisningen i högre grad, då man ska ha kvar eleverna. Grupperna får mer arbetsro, då det inte ständigt försvinner eller tillkommer elever. Andelen elever som läser ett modernt språk i år 9 är fortfarande lågt, men i år 8 är det 65 % och i år 7 82 % som väljer ett språk.

Språkval åk 9 år 2008

⁹ Franska, Spanska eller Tyska

Många elever saknar betyg i alla ämnen

Nyckeltal (%)	År 2001	År 2003	År 2005	År 2006	År 2007	År 2008	Riket
Behöriga till Nat. Program	94	98	89	94	89	87	89
Övergång till gymnasieskolan	92	96	91	94	-	90	90
Minst godkänd i alla ämnen	62	80	71	78	76	63	77
Språkval i åk 9	45	40	28	30	30	35	64

Källa: Skolverkets databas

För att en elev ska vara behörig att tas in på ett nationellt gymnasieprogram krävs minst betyget "G" i Svenska, Matematik och Engelska. När det gäller behörighet till ett nationellt program förekommer ingen skillnad mellan könen.

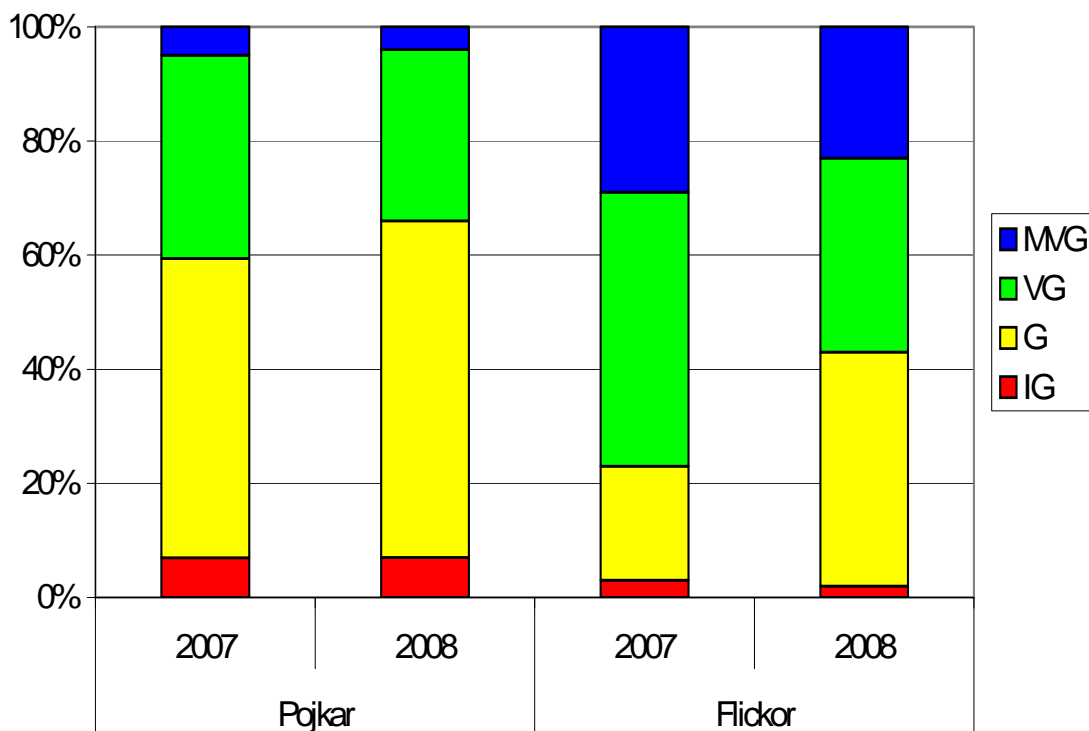
Var tredje elev i årskurs 9 eller 36 % av eleverna från Bengtsfors saknar betyg i ett eller flera ämnen, vilket placerar Bengtsfors före enbart Kalix i Sverige. Andelen elever som går år 9 med språkval är högre än förra året, 35% jämfört med 30%, men siffran är fortfarande låg i förhållande till landet. Andelen i landet är 64%.

Övergången till gymnasium följer riksgenomsnittet, oavsett om det individuella programmet medräknas eller ej. Inklusivt det individuella programmet är övergångsfrekvensen 99 % både för Bengtsfors och Riket.

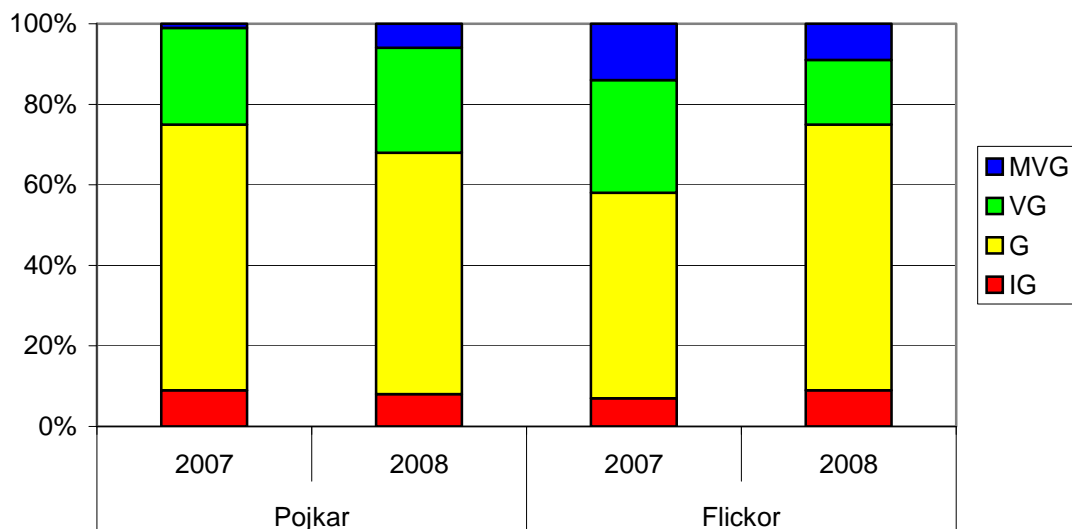
Baskunskaper Sv, Ma och En

En svaghet i bedömningssystemet är att betyg inte sätts före åk 8. Det betyder att det saknas underlag att jämföra pojkarnas och flickornas studieresultat annat än på G-nivån, dvs. hur stor andel som når respektive inte når målen. På den nivån är ju inte skillnaderna särskilt stora i åk 9.

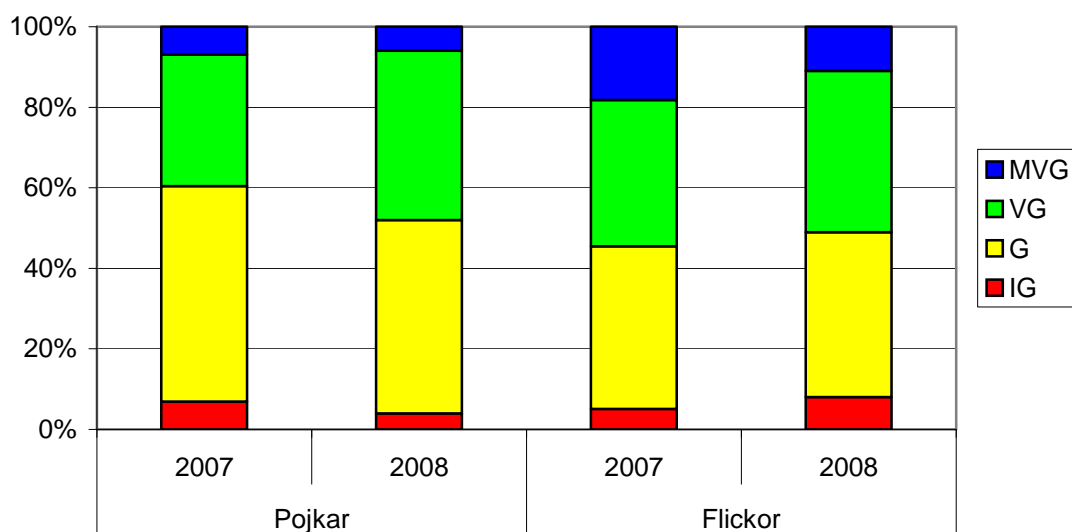
Betyg Sv åk 9

Betyg Ma åk 9

Betyg En åk 9

Både KPMG och Skolverket har i sina granskningar av kommunens utbildning förra året påpekat att Svenska som andraspråk ges som stöd för många elever i stället för som eget obligatoriskt ämne i stället för Svenska. Likaså saknas rutiner för att undersöka behovet av Modersmålsundervisning.

Analys

Bengtsgården påpekar att det är viktigt att vara medveten om skillnaderna mellan olika årskullar. Elevernas attityder och inställning till skolan och studierna tillsammans med hur väl det sociala samspelet i grupperna och mellan elever och vuxna fungerar har stor betydelse för studieresultaten.

Resultaten i år 9 är även med hänsyn tagen till kommunens förutsättningar lägre än vad som kan förväntas både vad gäller meritvärde och andelen elever med betyg i alla ämnen.¹⁰

¹⁰ Skolverkets databas SALSA.

Framgångsfaktorer	Hot och svagheter	Möjligheter
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Användningen av tekniska hjälpmedel i läs- och skrivutvecklingen. ▪ Höga förväntningar på goda kunskaper. ▪ Systematisk uppföljning av baskunskaperna på skolnivå. ▪ Individuella mål med hjälp av IUP. ▪ Personalen ansvarar för olika delar av kvalitetsuppföljningen. ▪ Mål- och resultatinriktat ledarskap från rektor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hämmade attityder till studier. ▪ En låg andel av eleverna väljer ett modernt språk. ▪ De extremt stora skillnaderna mellan pojkars och flickors betyg. ▪ Det stora antalet elever som nöjer sig med betyget G. ▪ Betygssättningen i åk 8 ▪ En utflyttning av studiemotiverade flickor leder till ett överskott av utbildade män. ▪ Lärarutbildningen missgynnar kompetensen vid små skolor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Öka andelen elever, särskilt pojkar, med betygen VG och MVG. ▪ Gå från ”du skall hinna” till ”du skall kunna”, dvs. arbeta mera målrelaterat. ▪ Följa upp hur eleverna lyckas på högre stadier. ▪ Kartlägga hur elever från olika skolor lyckas i åk 9. ▪ Bearbeta ifrågasättande attityder till skolan och studier. ▪ Öka lärarnas kompetens i matematik. ▪ Riktade åtgärder för att stödja pojkarnas kunskapsutveckling. ▪ Tidigare bedömning av elevernas kunskapsnivå.

Könsskillnader

Skillnaderna mellan pojkarnas låga meritvärde och flickornas ganska låga meritvärde är något högre än rikets. Skillnaden mellan andelen pojkar respektive flickor som väljer att läsa ett modernt språk minskar i jämförelse med förra året. Den totala andelen elever som läser ett modernt språk ökar och gör ett ordentligt hopp nästa år, vilket gör att meritvärdet torde öka då fler får ”betyg i alla ämnen” och de som inte läser ett modernt språk får möjlighet att arbeta i mindre och fastare grupper och få möjlighet till mer hjälp. För elever i år 7 och 8 ses inga större skillnader mellan könen vad gäller om man väljer att läsa ett modernt språk eller inte, utan fördelningen håller sig inom 40/60 med något fler pojkar.

Sammantaget pekar resultaten mot att könsskillnader i studieresultat i viss mån kan hänföras till motivation och studieinställning och att förklaringar kan sökas i könsbundna värderingsmönster i samhället i stort.¹¹

Märkligt nog observerades detta inte alls i samband med Skolverkets utbildningsinspektion 2006.

Skolans åtgärder för att öka måluppfyllelsen bland pojkar bör inriktas mot att bland annat öka motivationen och förändra attityder. Utvecklingsinsatserna behöver bearbeta ifrågasättande attityder till skolan och studier.

Tradition och bruksmentalitet som förklaring till låg studiemotivation över tid måste bemötas med kraftfulla argument om studiers betydelse här och nu och för framtiden.

Detta innebär att insatser från övriga samhället är nödvändiga för att nå önskat resultat men skolan har här en viktig roll. För skolans del handlar det om att omsätta krav på högre kunskapsnivå i beteendeterminer som tolkas lika av all personal och som ger tydligt besked om ökad måluppfyllelse.¹²

Svenska

Svenska är ett nyckelämne för många andra ämnen. De elever som har svårt att nå målen i svenska får också svårt att nå målen i engelska, matematik, SO och NO. Därmed kan man säga att svenskan är styrande för hur väl en elev lyckas i sitt skolarbete. Slutsatsen blir att lästeknik, läsförståelse och skrivning måste prioriteras i de tidiga skolåren.

Svenska är det ämne som får mest resurser i framförallt åk 1-3.

I åk 1-3 har basfärdigheterna, läsa, skriva och räkna, varit mål för elevernas kunskapsutveckling. Från åk 4 och sedan allt tydligare blir dessa basfärdigheter medel för kunskapsutvecklingen i andra ämnen. Med all sannolikhet

¹¹ Betygsnivå och måluppfyllelse inom grundskolan i Bengtsfors kommun. KPMG Karlstad. 2008.

¹² Skolverkets lägesbedömning 2007. Rapport 303.

är elevernas beredskap för att ta detta kvalitativa steg fundamental, inte bara för deras fortsatta kunskapsutveckling utan också för deras sociala anpassning i och utanför skolan.¹³

Bak sociala svårigheter döljer sig troligen också kunskapsbrister som vi inte riktigt kopplat till sociala svårigheter.

Den läsmängd barn får genom att läsa i skolan räcker inte för att utveckla en god läsförmåga.¹⁴ För alltför många elever är det något av en nystart efter varje längre lov. Intensiva läsperioder i kombination med läsning hemma ger tydliga resultat, men behöver underhållas under framförallt förskoleklassåret och de sex första skolåren.

Det är troligt att föräldrarnas utbildningsnivå och förhållande till läsning har störst genomslag när det gäller elevernas förutsättningar och språkutveckling innan de börjar skolan och i skolstarten.

I det här sammanhanget kan det vara intressant att ta del av vad Tomas Kroksmark redovisar om läsningen.

Det finns en viss förväntan på att barnen ska kunna läsa då de kommer till förskoleklassen. Denna förväntan varierar dock starkt mellan olika skolor och bostadsområden. Det råder knappast någon tvekan om att kravet på läsfärdighet försiktigt trycks nedåt i åldrarna. Trycket finns dels från grundskolans lärare men också från hemmen.

En medvetenhet om att läs- och skrivutvecklingen kräver uppmärksamhet under elevernas hela skoltid finns. Trots olika satsningar är det på flera håll svårt att se att dessa ger direkt resultat. Satsningar till trots finns också funderingar kring att tiden för svenskämnet minskar drastiskt i år 4, trots att några elever i varje klass inte ännu klarat målen för år 3. I senare åldrar minskar också stöder för svenskan till förmån för bland annat matematiken.

Matematik

De relativt stora resursinsatser som sker i matematik ger inte önskat resultat. Genom att exempelvis införa problemlösning och en enkel subtraktionsdiagnos upplever man att elevintresset ökat och att undervisningen frigjort sig något från läroboksberoendet. Det är viktigt att eleverna får känna säkerhet i uppgifter liknande de i subtraktionsdiagnosens i alla fyra räknesätten.

Man ser också att en fokusering på problemlösning medfört en högre andel elever som nått målen på de nationella proven. Genom att i viss mån tänka om vad gäller undervisningen i matematik och mer inrikta den på problemlösning kan man komma åt åtminstone två delar, dels resultaten på de nationella proven, dels den oro och rädsla flera elever uttrycker i samband med genomförandet av de nationella proven i matematik i år 9. Genom att arbeta med läsningen och uppmärksamma lässvaga i samband med lärande och speciellt prov i matematik kan också förutsättningarna att lyckas för dessa elever förbättras.

Engelska

I samband med fjolårets kvalitetsredovisning planerades följande för att utveckla engelskundervisningen och förbättra måluppfyllelsen och arbetssättet. Tyngdpunkten i undervisningen håller på att flyttas från grammatik och skrivning till muntlig kommunikation, läsning av engelsk skönlitteratur och skrivning av egna texter. Man frigör sig alltmer från kopplingen lärobok – övningsbok.

Man ser en svängning i elevintresset, intresset har ökat, mer skönlitteratur har börjat användas och där man testat ge eleverna ett större eget ansvar fungerar detta väl.

Bedömning av måluppfyllelse

I bedömningen ligger att 100 % ska vara målet.

Målen kännetecknar inte alls andelen (0 – 44 %)

- elever, 35 %, som valt B-språk i år 9.

Målen kännetecknar till någon del kommunen (45 – 59 %)

Målen kännetecknar i flera avseenden kommunen (60 – 74 %)

- elever, 63 %, som har betyg i samtliga ämnen i år 9

Målen kännetecknar till stor del vad gäller den faktiska andelen (75 – 89 %),

- elever, 87 %, som är behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan.

Målen kännetecknar nästan helt (90 – 98 %)

¹³ Grosin L. Skolklimat, prestation och anpassning i 21 mellan- och 20 högstadieskolor. Ped Inst Stockholms universitet. 2004

¹⁴ Nya LUS – boken.

- medelmeritvärdet i åk 9
 - Övergångsfrekvensen till gymnasium exkl. IV.
- Målen kännetecknar helt resultaten utifrån elevgruppens förutsättningar vad gäller (99 - 100 %).
- Övergångsfrekvensen till gymnasium inkl. IV.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse¹⁵

Bearbeta ifrågasättande attityder till skolan och studier

- Både elever och föräldrar behöver tidigt få inblick i det målrelaterade arbetet och betygssystemet – att arbeta målrelaterat redan från åk 1.
- Kartlägga undervisningen och samspelet, dvs. det pedagogiska och sociala klimatet, genom undersökningar riktade till föräldrar, elever och personal.
- Riktade åtgärder mot manliga förebilder / pojkar
- Intellektuellt stimulerande och utmanande undervisning med höga förväntningar på goda studieresultat.
- Utveckla arbetssätten i moderna språk och undersöka om den europeiska språkportfolion skall införas i kommunen.
- Uppföljning av elevernas närvaro/frånvaro på lektionerna.

Följ upp och utvärdera skolornas verksamhet och resultat

- Skolorna ska analysera och bedöma undervisningens kvalitet och elevernas resultat.
- Uppföljning och utvärdering ska alltid ha ett könsperspektiv.
- Systematisk uppföljning av baskunskaperna, Sv, Ma och En, på kommun-, skol- och individnivå.
- Central samordning av det pedagogiska utvecklingsarbetet.
- Via lärplattformen följa elevers utveckling och upptäcka eventuella mönster i klasser, på skolor och i kommunen i sin helhet.

Stärk uppföljningen och kontrollen av bedömning och betygssättning

- Analysera skillnaderna mellan slutbetyg och provbetyg på nationella prov i Matematik.
- Analysera skillnaderna mellan betygen för eleverna från olika F-6-skolor.
Alla skolor följer upp ”sina” elevers betygsutveckling och får en återkoppling från Bengtsgården.
- Kompetensutveckling vad gäller betyg och bedömning av elevernas kunskapsnivå.

Svenska som andra språk ska ges som eget ämne.

Undervisning i och studiehandledning på modersmålet

- Anställa behöriga lärare i Svenska som andraspråk på varje skolenhet, där det fortfarande saknas.
- Samarbeta med Vuxenutbildningen och grannkommunerna för att få lärare i modersmål.

Erbjuda elever tekniska hjälpmedel för att stödja deras läs- och skrivutveckling

- Utveckla samarbetet med biblioteken och läromedelscentral för att få tillgång till läromedel.
- Inköp av Daisyspelare, Alphasmart, ... och gemensamma programvaror efter behov.
- Utbilda personal för handhavandet av läromedel och hjälpmedel.
- Använda lärplattformen i samband med skrivandet av IUP, skriftligt omdöme och åtgärdsprogram.

¹⁵ Underrubrikerna anger Kultur- och utbildningsnämndens åtgärder medan punkterna anger förvaltnings- eller kommunnivån för verksamheterna.

Höja den ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kompetensen hos lärarna som undervisar i matematik

- På alla skolor ska finnas matematikutvecklare.
- Under åren 2009 – 2010 ska alla lärare som undervisar i matematik genomgå en ämnesteoretisk och ämnesdidaktisk högskoleutbildning.

NO – Biologi, Fysik och Kemi /Bfs kn 2008

Mål

Lpo 94

- Skolan ansvarar för att varje elev har grundläggande kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa samt har förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan och miljön.
- Skolan ansvarar för att varje elev känner till och förstår grundläggande begrepp och sammanhang inom naturvetenskapliga, tekniska ... kunskapsområden.
- Kursplanernas mål att uppnå samt betygskriterierna i år 5 och 9 i biologi, fysik och kemi.

Arbetsätt och kompetens

På de flesta LM-skolor är det klassläraren som undervisar i NO-ämnena. Alla äldre lärare har ämnet i sin utbildning, medan de yngre ofta saknar behörighet i NO-ämnena.

På Franserudsskolan och Bengtsgården undervisar ämneslärare i NO-Tk-lärare. På båda skolorna finns tillgång till särskilda ämnesrum.

All undervisning bedrivs i heterogena helklasser, dvs. i grupper om 15 – 28 elever.

På flera LM-skolor sammanflätas NO-ämnena i andra teman med exempelvis SO och Idrott.

På Franserudsskolan får några elever studiehandledning för att läsa och förstå faktatexter. Åtgården riktar sig framförallt till elever med annat modersmål.

I åk 7-9 har lärarna utbildning för att undervisa i de naturvetenskapliga ämnena. Däremot är inte alla NO-lärare ämnesbehöriga i samtliga NO-ämnen, dvs. biologi, fysik och kemi.

På kommunnivå har vi utarbetat övergripande bedömningsmatriser i NO.

Planerade och genomförda åtgärder

I samband med fjolårets kvalitetsredovisning planerade vi för att öka måluppfyllelsen i NO.

<i>Åtgärder vi bestämde i fjolårets kvalitetsredovisning</i>	<i>Vår bedömning av genomförda åtgärder och deras effekter.</i>
<ul style="list-style-type: none">• Studiestöd och handledning för elever med annat modersmål och elever med stora inlärningsvårigheter.	Ingen förändring. Sker på någon skola.
<ul style="list-style-type: none">• Ämneslärare i NO - Teknik på samtliga skolor. Behovet av både ämnesteoretisk och ämnesdidaktisk fortbildning är mycket stort för lärare F-6.	Ingen förändring. Någon fortbildning är inte genomförd eller planerad.
<ul style="list-style-type: none">• Förstärka det pedagogiska ledarskapet.	Utan åtgärd.

Resultat NO

I åk 3 – 6 bedöms drygt 90 % av kommunens elever nå den lägsta godtagbara nivån. Bedömningarna är osäkra och någon skola uttrycker stor osäkerhet och bristande hjälpmedel för att göra bedömningarna.

Skillnader mellan pojkar och flickor är inte redovisat mer än för någon skola.

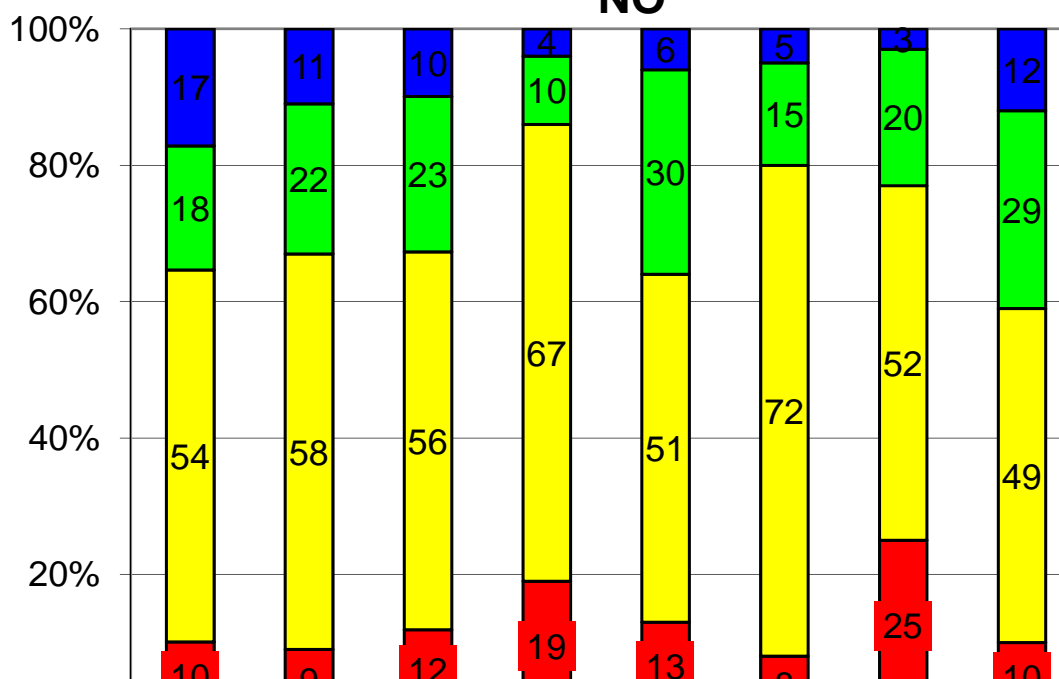
Bedömningarna görs inte på något annat sätt än på den lägsta nivån.

Betygen i åk 9 år 2008 är mycket svaga. Pojkarnas resultat kan betecknas som katastrofalt dåliga! Var 4:e pojk saknar betyg i NO! Det är inge större skillnad mellan betygen i de olika No-ämnena.

Flickornas betyg i åk 9 är högre, men fortfarande låga i jämförelse med flickor i landet.

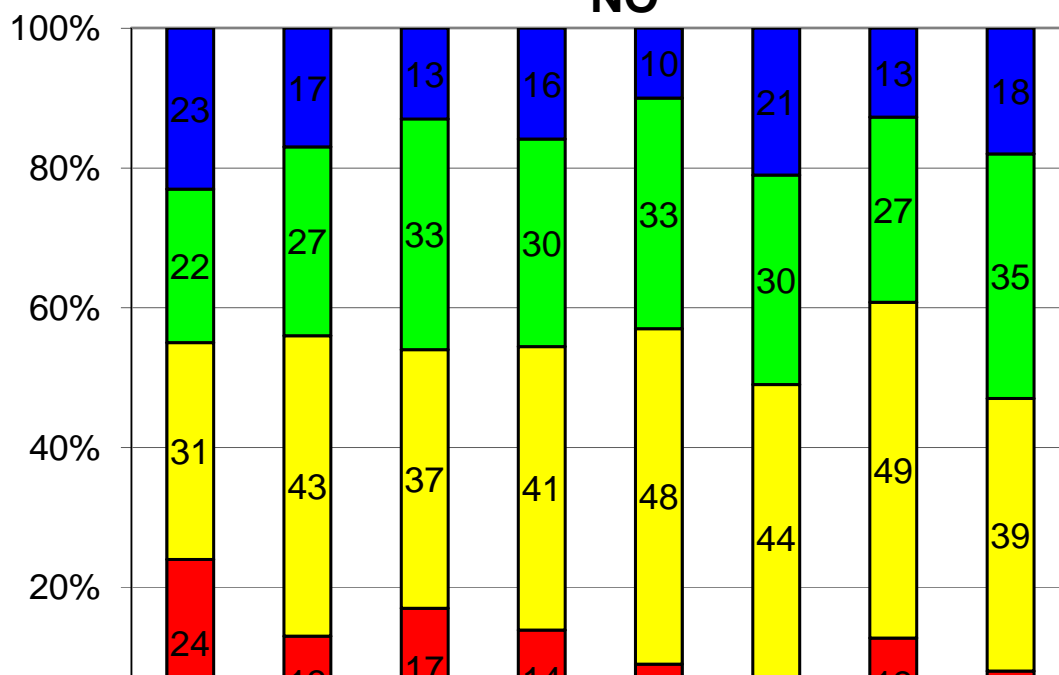
Flickornas betyg i de olika NO-ämnena skiljer sig åt. De har bäst betyg i Biologi, sedan Fysik, medan Kemibetyget ligger på pojkarnas nivå.

Andel pojkar fördelade på olika betygssteg NO

Betygen i Biologi, åk 9, är något högre än i Fysik och Kemi. Skillnaden är ändå inte så stor utan här redovisas ett sammantaget medelbetyg i diagrammen.

Andel flickor fördelade på olika betygssteg NO

Analys av resultat

Våra reflektioner

Andelen elever som når de lägst uppställda kunskapskraven sjunker kraftigt från bedömningen i åk 5 till betygen i åk 9

Betygen inom den matematisk-naturvetenskapliga sektorn är genomgående mycket svaga. För pojkarnas del är NO-betygen extremt låga i Bengtsfors kommun. Detta understryks av att få elever söker sig till gymnasiets Naturvetenskapliga program.

Förbättrings- och utvecklingsinsatserna inom NO-området är lågt prioriterade.

Man kan misstänka att detta i kombination med bristande kompetens resulterar i svagt intresse, låg ambition och dålig tilltro till den egna förmågan.

Behovet av både ämnesteoretisk och ämnesdidaktisk fortbildning är mycket stort för lärare F-6.

Resultaten i NO behöver analyseras tillsammans med resultaten i övriga ämnen.

Jämför resultaten från föregående år och värdera årets resultat?

Andelen elever som inte bedöms nå målen ökade mer 3 gånger för år 2008. Generellt sett är betygen i NO mycket låga jämfört med riket. I följande tabeller framträder detta tydligt:

Pojkar	2000-2005	2006	2007	2008	Riket
MVG / VG	29	36	20	23	41
G	59	51	72	52	49
"IG"	12	14	8	25	10

En mycket allvarlig trend är att betygen på MVG-nivån för pojkarna halverats på cirka 5 år.

Flickor	2000-2005	2006	2007	2008	Riket
MVG / VG	45	43	51	39	53
G	38	48	44	49	39
"IG"	17	9	5	13	8

Hur bedömer vi resultaten i relation till förutsättningarna?

Stödresurserna är koncentrerade till elever som är i behov av stort särskilt behov. Detta i kombination med undervisning i helklass bäddar för svårigheter, eftersom NO-ämnena innehåller så många obekanta begrepp och sammanhang inom det naturvetenskapliga kunskapsområdet.

Skolan förmår troligen inte att kompensera för den bristande studietradition som är de flesta elevers uppväxtmiljö.

På LM-skolorna uttrycker många att de saknar hjälpmedel för att göra bra bedömningar och därmed kanske också bra undervisning.

Svårare att på ett enkelt sätt förklara är de låga betygen i åk 9, där ju personalens ämneskompetens är högst.

Vilka är våra framgångsfaktorer, hot respektive möjligheter för framtiden?

Framgångsfaktorer	Hot / Svagheter	Möjligheter
<ul style="list-style-type: none">Behöriga lärareNärhet till skog och vattenBra kontakt med närsamhälletFastlagda utflykter, studiebesökFungerande elevvårdDe flesta elever är positiva till NO-ämnena i F-6.Praktiskt arbete i lägre åldrar – uppleva, prova, reflektera och prata/skriva.	<ul style="list-style-type: none">Stora grupper för laborativt arbete.Kompetens saknas på F-6 skolorna.Pojkarna är nöjda på G-nivån.Få lever söker Naturvetenskapliga programmet.Dålig tilltro till den egna förmågan och svagt intresse för NO.	<ul style="list-style-type: none">Studiestöd och handledning till elever med språk- och inlärningssvårigheter.Använda tekniska hjälpmedel ex inlästa läromedel, Daisy.Kunna arbete i mindre grupper vid behov.Tydliggöra kunskapskraven för elevernaAnknyta undervisningen till vardagen.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samarbete i samlad skoldag. ▪ Delta i olika tävlingar 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utveckla ett naturvetenskapligt arbetssätt
--	--	--

Bedömning av måluppfyllelse

- Målen kännetecknar inte alls skolan (0 - 44 %)
- Målen kännetecknar till någon del skolan (45 – 59 %)
- Målen kännetecknar i flera avseenden skolan (60 – 74 %)
- Målen kännetecknar till stor del betygen i NO-ämnena, 75 % för pojkarnas betyg i åk 9 samt 87 % för flickornas betyg i åk 9 (75 – 89 %)**
- Målen kännetecknar nästan helt måluppfyllelsen i NO-ämnena på LM-skolorna, (90 – 98 %)**
- Målen kännetecknar helt och hållet skolan (99-100 %)

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

- En närmare analys om varför resultaten sjunker från LM-skolorna till det att eleverna lämnar åk 9.
- Skolan behöver ges förutsättningar att kompensera för den låga studietraditionen i kommunen.
- Studiestöd och handledning för elever med annat modersmål och elever med stora inlärningsvårigheter.
- Ämneslärare i NO - Teknik på samtliga skolor. Behovet av både ämnesteoretisk och ämnesdidaktisk fortbildning är mycket stort för lärare F-6.

Idrott och hälsa

Mål

Lpo 94

- Skolan ansvarar för att varje elev har grundläggande kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa samt har förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan och miljön.
- Varje elev skall erbjudas minst en halvtimmes fysisk aktivitet varje skoldag.
- Kursplanens mål att uppnå samt betygskriterierna i år 5 och 9.

Arbetsätt och kompetens

I förskoleklassen är gymnastik och rörelse med motoriska övningar en viktig och stor del av verksamheten.

På de flesta LM-skolor är det klassläraren som undervisar i Idrott. Lärare med äldre utbildning har ämnet Idrott i sin utbildning, medan lärare med senare utbildning ofta saknar behörighet i idrottsämnet.

Eleverna i åk 1-3 rör sig mycket då fritidspersonalen jobbar i klasserna under den samlade skoldagen. På de flesta skolor sker undervisningen utomhus minst en halvtimme varje dag..

Alla elever deltar i skoljoggen, idrottstävlingar och andra gemensamma friluftsdagar. Vi ägnar mer tid till idrott inför olika idrottsevenemang exempelvis vid KM i friidrott, bordtennis, basket, fotboll och skidor.

På flera skolor har eleverna i år 4-6 möjlighet att välja Idrott i elevens val. Idrottsämnet har fått ökad tid genom Skolans val.

De flesta skolor ligger i närheten av skog och natur. Under hela året tas närheten till naturen tillvara och många aktiviteter sker där.

Våra skolgårdar är mest utformade för fotboll och andra bollspel.

Alla skolor har tillgång till gymnastiksalar eller sporthallar.

I åk 7-9 har lärarna utbildning för att undervisa i Idrottsämnet.

Specialundervisning i ämnet Idrott sker i mycket liten utsträckning.

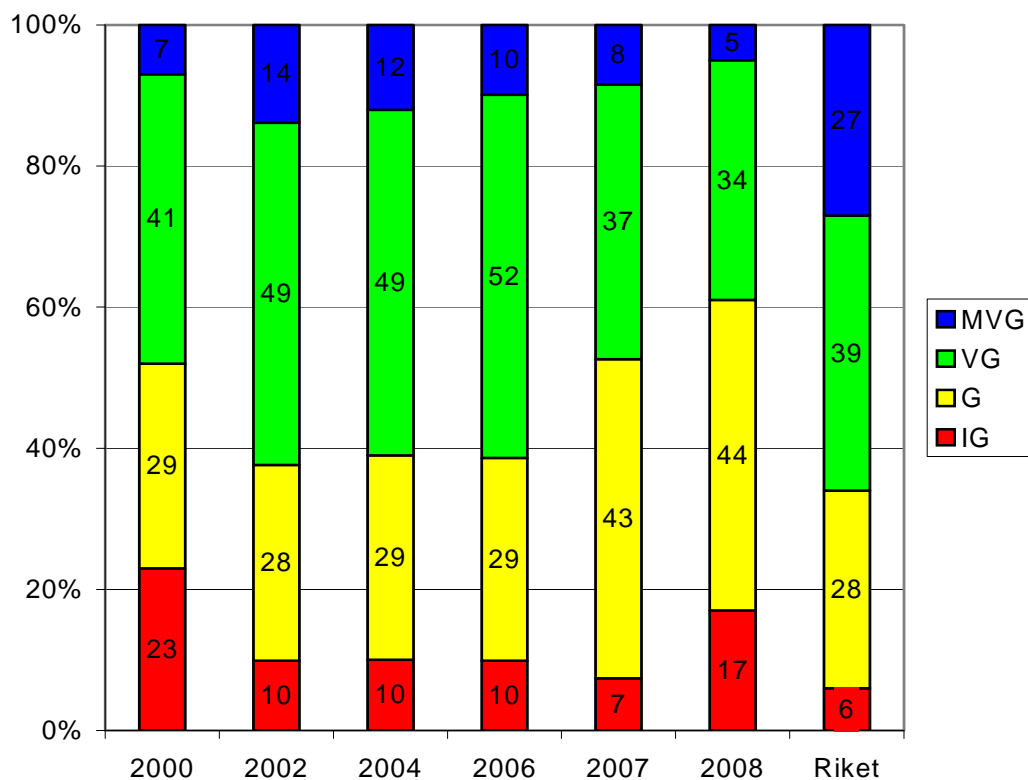
Resultat

I åk 1 – 6 bedöms nästan 100 % av eleverna nå målen i Idrott och hälsa för årskurs 5.

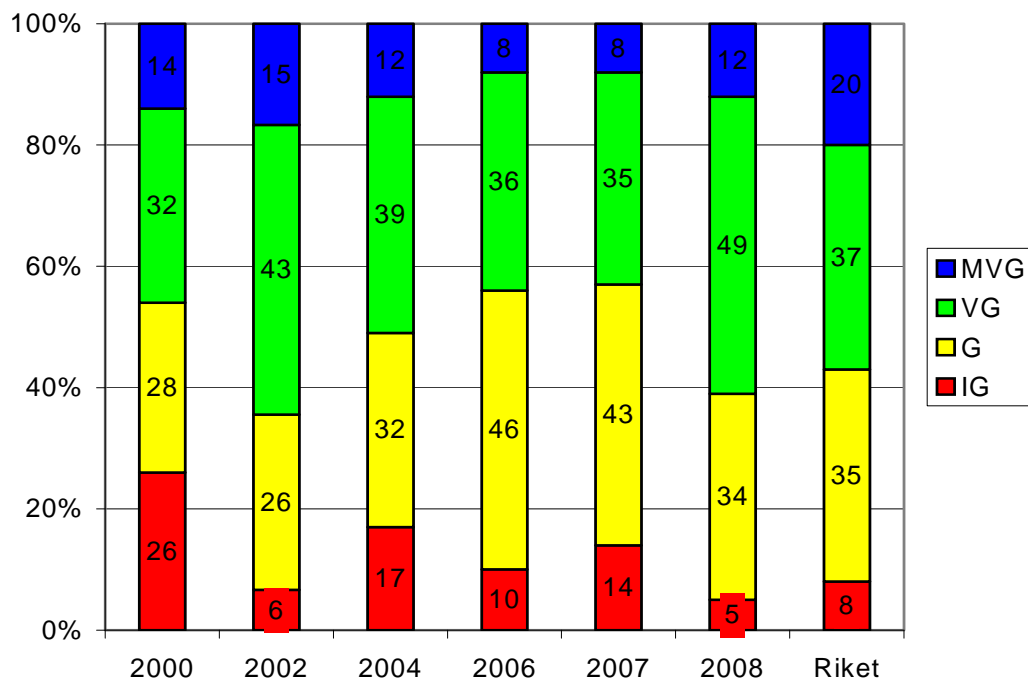
Någon egentlig simundervisning bedrivs inte under skoltid. Flera skolor gör en badresa per termin till simhall. Då liksom i början av höstterminen finns möjlighet att kontrollera simkunnigheten.

En skola har haft simundervisning för icke simkunniga under höstlovet med mycket gott resultat.

Andel pojkar fördelade på olika betygssteg i Idrott

Andel flickor fördelade på olika betygssteg i Idrott

Analys

Våra reflektioner

Idrott är det enda redovisade ämne där andelen elever som når de lägsta godtagbara målen är högre i åk 1-6 än i åk 9. I åk 1-6 är det nära 100 % av eleverna som når målen och man kan inte påvisa någon större skillnad mellan pojkars och flickors möjligheter att nå målen. Några skolor signalerar för att några få elever, oftast flickor, är svåra att engagera i Idrott. I åk 9 är ämnet Idrott och Hälsa, tillsammans med NO, det ämne som har den största andelen elever som ej når upp till målen.

Uppgifter saknas om varför eleverna saknar betyg i Idrott. Två tänkbara orsaker är att de antingen inte är simkunniga eller har mycket stor frånvaro på lektionerna.

Positiva förändringar som skett är att en skola har fått en multiplan uppbyggd på sin skolgård. Samarbetet med lokala idrottsföreningar i bl a "Handslaget" är positivt för alla parter.

Jämför resultaten från föregående år och värdera årets resultat?

Den tydligaste trenden är minskningen av andelen flickor med betygen VG eller MVG.

Vid en jämförelse med betygsgenomsnittet i landet har Bengtsforsflickorna väsentligt lägre betyg. Även pojkarnas betyg ligger lägre än riksgenomsnittet.

Ca 14 % av eleverna saknar betyg i åk 9. Det ska jämföras med cirka 7 % i riket.

Hur bedömer vi resultaten i relation till förutsättningarna?

Skolgårdarnas utformning för att stimulera till andra aktiviteter än bollspel är viktig.

Resultaten bekräftar att det är viktigt för betygen i åk 9 att eleverna undervisas av behöriga lärare även i åk 1-6.

Vilka är våra framgångsfaktorer, hot respektive möjligheter för framtiden?

Framgångsfaktorer	Hot / Svagheter	Möjligheter
<ul style="list-style-type: none">▪ Skolgårdens utformning▪ Skollunchens kvalitet▪ Närhet till skog och natur▪ Spelplaner för olika idrotter▪ Idrott som Elevens val▪ Hinderbanor▪ Rastturneringar▪ Behöriga och intresserade lärare▪ Närvaro på lektionerna▪ Dagliga uteaktiviteter▪ Integrering med andra ämnen.	<ul style="list-style-type: none">▪ Avsaknad av simhall – kan inte lära elever simma eller hantera nödsituationer vid vatten▪ Låg behörighet i idrottsämnet▪ Ämnets status lågt▪ Skolk▪ Utseendefixering och prestationsångest	<ul style="list-style-type: none">▪ Föreningskontakter▪ Använda externa resurser som ex. Sofias Danscenter▪ Fortbildning i friluftsliv

Bedömning av måluppfyllelse

- Målen kännetecknar inte alls skolan (0 - 44 %)
- Målen kännetecknar till någon del skolan (45 – 59 %)
- Målen kännetecknar i flera avseenden skolan (60 – 74 %)
- Målen kännetecknar till stor del pojkarnas betyg i Idrott, 83 % (75 – 89 %)**
- Målen kännetecknar nästan helt flickornas betyg i Idrott, 95 % (90 – 98 %)**
- Målen kännetecknar helt och hållet skolan (99 - 100 %)

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Hur får vi en verksamhet som tillgodoser ett av idrottsämnets viktigaste mål: simkunnighet. Viktigt att tag i frågan !

Utökat samarbete med Elevhälsan..

Skolgårdar som fyller dubbla funktioner genom att ge variation i rastaktiviteter och kan användas som "klassrum" för idrottsundervisningen.

Undersöka varför eleverna saknar betyg i Idrott samt hur stor simkunnigheten är bland elever med invandrarbakgrund.

Bättre och tidigare uppföljning av elever i alla åldrar som visar tendenser till lågt eller motvilligt deltagande i idrottsverksamheter.

Klimatet på grundskolorna, fritidshemmen, särskolan och förskoleklasserna

Mål

Skollagen

Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning eller rasistiska beteenden. (SL 1 kap 2§)

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever

Lagstiftning	Åtgärder på kommunnivå	Åtgärder på skolnivå
Skolan skall ha en likabehandlingsplan. (§6) Skolverkets ”Allmänna råd”	Elevhälsan har utarbetat en gemensam mall som varje enhet fyller med sitt innehåll.	Alla skolenheter har en likabehandlingsplan som bygger på den gemensamma mallen. Fortbildning till all personal. Föräldramöten för information.
Skolan har en skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. (§7)		Alla skolor har: <ul style="list-style-type: none"> • Rastvakter • Värdegrundsmaterial • Kamratstödjare • Trivselregler eller ordningsregler
Skolan har en skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling. (§8)	Vi har utarbetat en gemensam blankett för utredning och registrering av ärenden.	Flera skolor har: <ul style="list-style-type: none"> • Mobbningsteam • Elevvårdsteam

Lpo 94

Skolan skall sträva efter att varje elev

Lpo 94	Åtgärder på skolnivå
visar respekt för och omsorg om närmiljön (Lpo94 kap 2.1)	Alla skolor har: <ul style="list-style-type: none"> • Klassråd • Elevråd • Ansvarsområden för skötsel och trivsel
respekterar andra människors egenvärde (Lpo94 kap 2.1) känner trygghet och lär sig att ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra (Lpo94 kap 2.2)	LM-skolor har: <ul style="list-style-type: none"> • Kamratstödjare • Faddersystem • Återkommande gemensamma aktiviteter
tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö. (Lpo94 kap 2.3) och utvecklar ett allt större ansvar för sina studier (Lpo94 kap 2.3)	Alla elever har <ul style="list-style-type: none"> • IUP • Utvecklingssamtal varje termin

Läraren skall

Lpo 94	Åtgärder på lärarnivå
tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen (Lpo94 kap 2.1)	Saknas en samlad bild. Här finns en skala från arbete med Klasskontrakt till

	<p>liten elevmedverkan.</p> <p>Klassråd förekommer med varierande regelbundenhet – från några få per termin till schemalagda varje vecka.</p>
<p>utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan (<i>Lpo94 kap 2.3</i>)</p>	<p>Saknas en mätning av lärarnas attityder och arbetsätt.</p> <p>Kravet på IUP vilar på att eleverna kan och vill ta ansvar.</p>
<p>samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling (<i>Lpo94 kap 2.4</i>)</p>	<p>Många lärare och FLM-klasser har någon form av Veckobrev eller liknande.</p> <p>Utvecklingssamtalen och IUP har lett till att föräldrarna är bättre informerade än tidigare.</p>

Rektor har ett särskilt ansvar för att

Lpo 94	Åtgärder på rektorsnivå
<p>upprätta, följa upp och utvärdera skolans likabehandlingsplan för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden bland elever och anställda (<i>Lpo94 kap 8</i>)</p>	<p>Saknas en specifik beskrivning av rektors åtgärder</p> <p>Ovanstående redovisning av åtgärder på skol- respektive lärarnivå får också ses som en sammanfattning av rektorsnivån.</p>

Lokala mål för klimatet på skolorna

Reglerna och målen i styrdokumentet har omsatts i följande lokala mål gemensamma för grundskolorna, förskoleklasserna, skolbarnsomsorgen och särskolan i kommunen

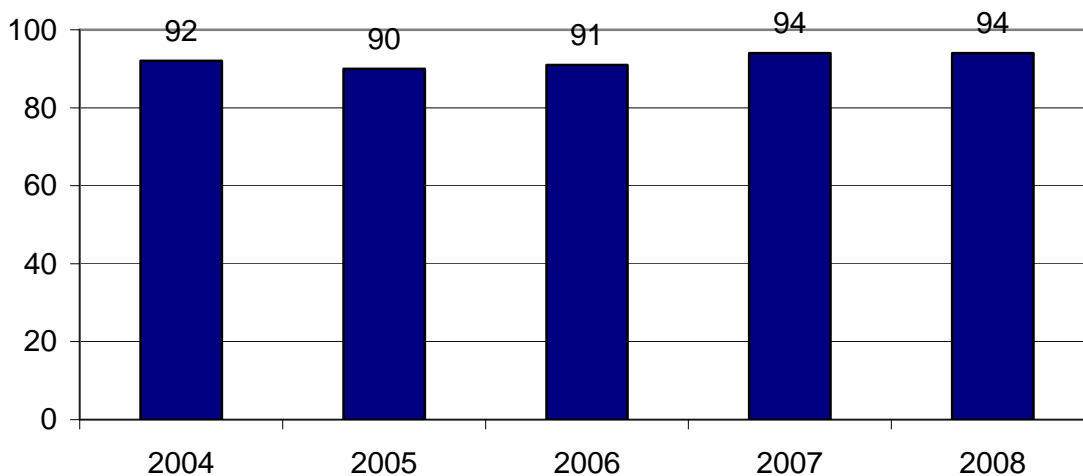
Alla elever

- trivs på skolan,
- upplever en arbetsorganisation som kännetecknas av ordning, reda och arbetsro,
- tar ansvar för sitt skolarbete, sina läxor och kamratrelationer,
- känner tillit till vuxna i skolan och
- känner sig trygga i skolan och på sin väg till och från skolan

Måluppfyllelsen mäts med hjälp av en elevenkät februari månad på samtliga LM-skolor.

Resultat – Klimatet i skolan

Klimatenkät och klimatindex

Klimatindex för LM-skolorna.¹⁶

	2005	2006	2007	2008
Trivsel	95	94	96	96
Arbetsorganisation	87	86	94	89
Eget ansvar	94	97	97	97
Tillit till vuxna	83	82	91	90
Trygghet	89	92	94	94

Andelen, %, elever som har svarat att de "instämmer helt" eller "instämmer nästan".
Vi mäter 5 områden – Trivsel, Arbetsorganisationen i klassen (bl.a. Studiero), Förmågan att ta eget ansvar, Tilliten till de vuxna hemma och i skolan samt Tryggheten.

Likabehandlingsplan

Likabehandlingsplanen uppfyller följande kriterier:

Kriterium	Finns
Skriftlig plan	Ja
Välkänd av <ul style="list-style-type: none">• all personal på skolan• eleverna• föräldrarna	Ett kontinuerligt arbete.
Beskriver det förebyggande arbetet	Ja
Åtgärder då elev kränker elev	Ja
Åtgärdsplan då personal kränker elev	Ja

Analys av resultatet

Våra reflektioner

Resultaten uppvisar små skillnader mellan skolorna. Klimatindex variation är 88 – 99. Dock är inte förutsättningarna lika på alla skolor, bl a varierar möjligheterna till anonymitet mellan skolorna.

Några skolor beskriver hur man kan se att en eller ett par elever med stora sociala svårigheter påverkar hela klassens upplevelse på ett negativt sätt. Trivsel och arbetsro är de kriterier på ett bra klimat som påverkas mest. Detta tycks öka ju äldre eleverna är – eleverna blir mer och mer medvetna om enskilda elevers negativa påverkan på klassrumsklimatet. En skola rapporterar sjunkande siffror för "tilliten till de vuxna" och tänker noga utreda orsaken till detta.

Många skolor arbetar med fadderklasser, syskongrupper och liknande med gott resultat och menar att klimatet på rasterna påverkas positivt.

Hur bedömer vi resultaten i relation till förutsättningarna?

Skolornas analys visar att man i stort är nöjd med resultatet. Mycket energi läggs på några få elever och det ger resultat till gagn för alla.

Vilka insatser har vi gjort under året? På vilket sätt kan de relateras till resultatet?

Varje skola har arbetat på sitt sätt. Någon gemensam linje har inte funnits.

IUP har ökat elevernas medvetenhet om sin egen roll och möjlighet att bidra till ett bra klimat.

Ett stort utbud av rastaktiviteter och hur elevernas fria tid i skolan fungerar har stor påverkan på klimatet.

¹⁶ Klimatindex är medelvärde av alla elevers svar på samtliga frågor. Det maximala klimatindexet är 100.

Inköp av ”vaktvästar” på några skolor har gjort den vaktande personalen mer synlig och ökat tryggheten för vissa elever.

Alla skolor har någon form av material för att arbeta med värdegrunden och tycker sig märka ett engagemang och en positiv förändring.

Fokus på skolans kunskapsuppdrag med höga förväntningar på elevernas resultat är generellt gynnsamt för andan på skolan.

En flexibel organisation med möjligheter till omfördelning av resurser är viktig.

Vilka är våra framgångsfaktorer, hot respektive möjligheter för framtiden?

Framgångsfaktorer	Hot	Möjligheter
<ul style="list-style-type: none"> • Samsyn mellan skola och hem • Gemensamma regler och rutiner som följs av all personal. • Gemensamma aktiviteter för hela skolan, fadderverksamhet. • De vuxna har initiativet på skolan. • Samtalet som metod. • Tidiga reaktioner • Fungerande kompisråd och elevråd och stödjare. • Kontinuerlig och medveten träning i eget ansvar. • Vuxnas samarbete synligt • Avsatt tid för lärare att jobba med värdegrunden genom bra material. • Enkäten redovisas på föräldramöten och utvecklingssamtal. • Utemiljö som inbjuder till lek, spel och avskildhet. Stort utbud av rastaktiviteter. • Behörig personal. • Fokus på lektionsstarten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Avveckling av samarbetet • Lärare utvecklar sitt eget regelsystem. • Klasser försätts i situationer som de inte klarar. • Minskade resurser så att tid inte kan avsättas för arbetet • Många vikarier och utebliven kontinuitet • Liten skola kan påverkas av få negativa elever • Bristande samsyn föräldrar - skola • Personalbrist, utbrändhet och ensamarbete • Konflikter utanför skolan • Oro för framtiden • Traditioner försvinner • ”Curling-föräldrar” som betonar rättigheter på bekostnad av skyldigheter. • Den nya teknikens möjligheter att trakassera kamrater. • Värdegrundsarbete tar tid från andra ämnen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lärarnas samarbete synligt. • Arbete i arbetslag • Kontinuerligt bygga upp klassernas ansvarstagande. • Regelbundna samtal om kritiska situationer. • Regler på skolnivå • Kompetensutveckling • Delaktighet • Gemensamma aktiviteter • Bygga på det goda som finns på varje skola • Fungerande rådsverksamhet. • Regelbundet arbete med värdegrunden. • Tidiga och rätt insatser för elever i behov av särskilt stöd. • Elevhälsans ART-program. • Tid för reflektion och utvärdering med elever och i personalgrupper.

Bedömning av måluppfyllelse

Vi använder BRUKs sexgradiga skalan för bedömning.

- Målen kännetecknar inte alls skolan
- Inledande diskussioner om hur vi skall nå målen har inletts
- Personalen har enats om hur man skall arbeta för att nå målen
- Arbetet har påbörjats och vissa kännetecken finns att vi är på väg mot målen
- FLM - skolorna kännetecknas till stor del av de lokala målen för ett bra klimat, 94 %**
- Målen kännetecknar skolan

Åtgärder för bättre måluppfyllelse

- Fokusera på skolans kunskapsuppdrag och ha höga krav på elevernas sociala utveckling och kunskapsutveckling.

- Kunskapsuppdraget lyfts fram på samtliga föräldramöten och i utvecklingssamtalen. Betona studiernas betydelse här och nu och i framtiden. Särskilt uppmärksamma pojkarnas låga betyg.
- Samarbetet IFO-Skola i form av riktade insatser för vissa elever ART.
- Värdegrundsarbetet läggs på egen tid i timplanen.
- Utveckla fadderverksamhet och liknande samarbete utifrån varje skolas egna förutsättningar.
- Elevhälsan är tidig att ge rätt insatser för elever i behov av särskilt stöd. Regelbunden uppföljning av insatser.
- Skolgårdar som skapar trygga raster fyllda av lek och aktiviteter.

Elever i behov av särskilt stöd

Bestämmelser

För att uppnå målet en likvärdig skola krävs övergripande strategier på kommunal nivå för hur elever i behov av särskilt stöd skall ges förutsättningar att nå skolans mål. I de kommunala skolplanerna är också sådana stödinsatser i hög utsträckning prioriterade. Planerna måste dock få bättre genomslag i praktiken och bygga på strategier för resursfördelning och inriktning för insatserna. Även uppföljning och utvärdering av skolplanen liksom de årliga kvalitetsredovisningarna bör därför, som en naturlig följd, omfatta elever i behov av särskilt stöd. (*Regeringens skrivelse 1998/99:121*)

Skollagen

- I utbildningen skall hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd. (*SL 1 kap 2§*)
- Särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet (*SL 4 kap 1§*)

Skolformsspecifika förordningar

- Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, dennes vårdnadshavare eller på annat sätt har framkommit att eleven behöver särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att åtgärdsprogram utarbetas. Eleven och dennes vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta vid utarbetandet av programmet. (*Grundskoleförordningen 5 kap 1§; Särskoleförordningen 5 kap 1§; Gymnasieförordningen 8 kap 1a§*)
- För behandling av elevvårdsfrågor skall det finnas en elevvårdskonferens. (*Grundskoleförordningen 4kap 3-5§§*)

Mål

Lpo 94

Rektorn har ett särskilt ansvar för att

- undervisningen och elevvårdsverksamheten utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver (*Lpo94 kap 2.8*)

Alla som arbetar i skolan skall

- uppmärksamma och hjälpa elever i behov av särskilt stöd (*Lpo94 kap 2.2*)

Läraren skall

- stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter (*Lpo94 kap 2.2*)

Skolornas egna mål

Exempel:

- Alla arbetar för *en skola för alla* utifrån ett inkluderande perspektiv där alla elever känner delaktighet och gemenskap i klassen

Alla elever

- skall få hjälp att efter egen förmåga utvecklas kunskapsmässigt och socialt, samt få tillfälle att lyckas och visa sina starka sidor
- känner att de får det stöd de behöver
- skall få hjälp för att nå behörighet till gymnasiet genom bra planer, åtgärder och struktur
- skall nå skolans mål och erbjudas stödinsatser om de anses vara i behov av särskilt stöd

Arbetsätt

Gruppen elever i behov av särskilt stöd är ingen enhetlig grupp utan behovet av **särskilt stöd** kan ha många olika bakgrunder – mycket stora inlärningssvårigheter, sociala problem utanför skolan, tydliga neuropsykiatriska symptom, stora tal- och språksvårigheter, annat modersmål, fysiska funktionshinder, mobbning och/eller stora hälsoproblem.

Inom KUN finns ett elevhälsoteam som består av specialpedagoger, talpedagog, kuratorer, skolsköterskor, skolläkare och skolpsykolog. Härifrån kan stöd erbjudas när den enskilda skolans kompetens inte räcker till. Skolorna har byggt upp egna lokala elevhälsoteam som arbetar med elever i behov av särskilt stöd.

Alla skolor använder en gemensam mall för utformningen av åtgärdsprogrammen för varje elev. För den enskilde eleven utgår vi från åtgärdsprogrammet, där elevens behov, starka sidor, mål för perioden mm utarbetas av klasslärare, speciallärare/specialpedagog och kommuniceras med föräldrarna. Arbetet sker i arbetslag för att nyttja skolans kompetens och kunna ge rätt stöd.

Vissa skolor har valt att sätta in personliga assistenter medan andra skolor valt att i stället förstärka arbetslaget med en större speciallärarresurs/specialpedagog. Man strävar efter kontinuitet i bemanningen för att öka trygghet och tillit.

Lärare som arbetar med elever i behov av särskilt stöd får handledning av specialpedagog. Arbetsinsatsen planeras utifrån gruppnivå. Olika grupperingar inom klassens ram bidrar till att stödja elevens utveckling. Detta innebär en strävan mot ett inkluderande arbetssätt. Den dynamik som uppstår inom gruppen har effekt på lärandet hos alla, oberoende av svårigheter. Specialundervisningen utvärderas och resurserna omfördelas kontinuerligt. Specialpedagogen kompletterar klassläraren vid kontakter med hemmen.

På Bengtsgårdens 7-9-skola har man en tidig introduktionskurs för att kartlägga behov. En speciallärare är kopplad till varje årskurs. Där ges också läxhjälp och studiestöd. Alternativa redovisningsformer och läromedel är andra sätt att ge stöd. Möjlighet till handledning av skolpsykolog erbjuds samtliga skolor i kommunen. Tidig upptäckt av svårigheter, samtal och åtgärder för stöd är mycket viktig. Talpedagog kartlägger alla barn i förskoleklass och ger stöd till barngruppen och handledning till personal. För dessa elever är ett så tidigt stöd som möjligt av stor vikt. Några av dessa barn har redan under tiden i förskolan fått specialpedagogiskt stöd. För elever i grundskolan med "tal- och språksvårigheter" ges stödet individuellt tillsammans med talpedagog som utarbetar ett program som eleven kan använda hemma och i skolan. Stödet är koncentrerat till elever som har en kraftigt försenad språkutveckling.

Under läsåret har vi haft kontakt med Specialpedagogiska myndigheten för råd, utbildning och handledning i vår verksamhet.

För elever med "neuropsykiatriska drag" och "sociala svårigheter" ser stödet mycket olika ut på de olika skolorna – samarbete med föräldrar, personlig assistent, arbetslag, elevvårdsteam, kontinuerliga enskilda samtal, samarbete med IFO och med BUP.

Användandet av tekniska hjälpmedel ökar. Klassföreståndare möter kurator och elevassistent i samband med utvecklingssamtalen.

- Minneslek – träning av arbetsminnet
- MG – läsavkodning
- Spell right – hjälpmedel att stava engelska
- Stava rex – hjälpmedel att stava svenska
- Daisyspelare – lässtöd för att ge lässvaga elever läsupplevelse, faktatext och skönlitteratur
- Miniräknare – med synlig tankeoperation
- Alfa Smart – skrivverktyg

Spec. resurserna är splittrade på flera personer – undersöka möjligheterna att koncentrera resurserna. Fortsätta som förut.

Planerade och genomförda åtgärder

I samband med fjolårets kvalitetsredovisning planerades flera åtgärder för att utveckla stödet till elever i behov av särskilt stöd och förbättra måluppfyllelsen på skolan.

Exempel från skolorna:

Fjolårets kvalitetsredovisning – åtgärder för utveckling	Genomförda åtgärder och deras effekter (Bedömning enligt BRUK vid siffror)
Utveckla organisationen på kommun- och skolnivå	Bengtstors kommuns elevhälsoplan är klar. Arbetet har skett utifrån skolornas egen arbetsplan.
Spec. resurserna är splittrade på flera personer –	Samordningen av specialundervisningen har fungerat

undersöka möjligheterna att koncentrera resurserna.	tillfredsställande på alla skolor
Vi vill ha del av den specialpedagogresurs kommunen har.	Specialpedagogerna är nu fördelade till all skolor i kommunen.
Starta en föräldrautbildning	Det har funnits möjlighet till COPE-utbildning för intresserade föräldrar
ART utbilda ytterligare någon på skolan	Vi har inte utbildat fler men vi har startat fler ART-grupper på skolorna
Handledning av skolpsykologen.	Vi har haft handledningstillfällen av skolpsykolog
Barn med sociala och psykiska problem bör få professionell hjälp snabbare.	Fungerande Västbusträffar och konsultiva möten med föräldrar, personal från Bup, skola, socialförvaltning och/eller elevhälsa.
Utveckla samverkan mellan det lokala elevhälsoteamet och kommunens elevhälsoteam	Centrala elevvårdsteamet har haft möten en gång per månad.
Handlingsplan för samverkan IFO-Skola-BUP	Finns
Arbeta fram en modell för övergångar mellan år 6 och år 7	Arbetet fortsätter
Hoppas på fungerande utbyte i tröskelgrupperna.	Tröskelhyvlargrupperna har arbetat med kunskapsmatriser i olika ämnen
Revidera kommunens gemensamma dokument för åtgärdsprogram	Åtgärdsprogrammet är klart!
Skolan ska tidigt sträva efter att göra föräldrar och elev delaktiga i att utarbeta och utvärdera åtgärdsprogrammet	Arbetet för att nå detta mål fortsätter
Stöd av specialpedagog vid upprättande av åtgärdsprogram.	Detta arbete har fungerat tillfredsställande
Kvalitetsredovisningsmodellen revideras	Detta arbete återstår fortfarande
Utveckla samarbetet mellan klasslärare och speciallärare för planering och uppföljning	Dessa träffas minst en gång per vecka för att planera verksamheten
Utvärdera Ekhagskolans Elevhälsoplan	Reviderat arbetsplan för år 3-4 samt förskoleklass och år 1-3.

Resultat – Målområdet

Samtliga elever i behov av särskilt stöd har ett skrivet åtgärdsprogram.

Inte alla elever i behov av undervisning i svenska som andraspråk får det. Vi tillgodoser behoven hos cirka 90 % av elevgruppen. Det betyder inte att 90 % når målen.

Som en introduktion till BUP bjuder vi in till konsultativa möten föräldrar – BUP – skola. Vi har också genomfört tester på de elever som vi varit osäkra på om de hör till grundskolan eller grundsärskolan eller om vi av andra skäl varit osäkra på deras förmåga.

I de lägre årskurserna har vi flera elever i behov av särskilt stöd som vi arbetat med sedan de började i förskoleklassen. För de allra flesta kan vi idag se en god utveckling även om de troligen behöver ett ganska stort stöd under hela sin skoltid. Eleverna utvecklas åt rätt håll.

Pedagogisk och psykologisk handledning för kontinuerlig kompetensutveckling samt fortlöpande dialog i arbetslag är nödvändig.

Summering (Bengtsgården ingår ej)

Andel elever i stort behov av särskilt stöd	Varierar mellan 5 % och 25 % mellan skolorna. Den stora variationen kan man misstänka beror på att gränsdragningen för vad som räknas som särskilt stöd bedöms olika. Skolornas olika storlek vad gäller elevantal gör att procentsatserna är missvisande.
Dominerande problem	Stora inlärningssvårigheter Läs- och skrivsvårigheter Sociala problem i familjen Neuropsykiatriska symptom eller andra bekymmer av medicinsk karaktär Elever som kommit till Sverige senaste året
Tillgodosedda behov	De flesta eleverna svarar att de får den hjälp de behöver. Som personal/ledning har vi egentligen inget objektivt mått på när behoven är tillgodosedda.
Speciallärare/specialped.	Flertalet skolor har haft tillgång till speciallärare/specialpedagog. Omfattningen bedöms otillräcklig vid några skolor delvis på grund av sjukskrivning.
Skrivna åtgärdsprogram	Finns för samtliga elever som riskerar att inte nå målen.
Pedagogiska utredningar	Pedagogiska utredningar finns vid behov
BUP-kontakt	Kontakt med BUP förekommer hos alla skolor
WISC-testade	Utredningar som behövs beställs och genomförs av sjukvården
Tekniska hjälpmedel	Det som används är framförallt Daisy-spelare och ”Alpha Smart”
Anmälningar till sociala	Några skolor har under året inte gjort någon anmälan. Ett par skolor har gjort 1-2 anmälningar.

Typ av svårigheter år 1-6	2006	2007	2008
Stora inlärningssvårigheter	25	24	19
Sociala svårigheter utanför skolan	19	19	15
Tydliga Neuropsykiatriska symptom	13	15	13
Stora tal- och språksvårigheter	5	6	10
Elever med annat modersmål	30	24	33
Motoriska svårigheter / fysiska handikapp	3	2	2
Utsatta elever – risk att bli mobbade		7	7
Hälsoproblem	13	6	4
Summa	108	103	103

Antal elever i behov av särskilt stöd i grundskolans tidigare år.

Analys av resultatet

Våra reflektioner

De flesta elever som bedöms vara i behov av stora stödinsatser har erhållit det, även om vi inte kan tillgodose allt. Många elever har gjort stora framsteg i sitt lärande. Trots stora stödinsatser har inte alla elever nått målen.

Specialundervisningen fungerar tillfredsställande. Regelbundna träffar med enskilda klasslärare. I de små skolorna är det färre elever som får riktad specialundervisning eftersom en del av resurserna läggs på att ha de små klasserna samlade. Det är viktigt att klasslärare görs medvetna om att eleven ges förutsättning att utvecklas i sin grupp och att klasslärare är ansvarig att ex. även skapa ”en mot en” undervisning i gruppen. Elever i behov av särskilt stöd kräver en stor insats, och får det. Effekten blir att en grupp elever som har behov av enbart stöd inte får det. Dessa elever skulle med en förhållandevis liten insats kunna nå målen men gör det inte.

Jämför resultaten från föregående år och värdera årets resultat?

I år har vi fler elever som har en användbar lästeknik och läsförståelse. Fler pojkar än tidigare når målen i matematik och svenska. Inte i något avseende kan vi se att elevresultaten har gått ner.

Den stora förbättringen jämfört med tidigare år är hur vi kan få klasser att fungera väl trots att det finns elever som avviker när det gäller normer och värden. Lärarlagen/arbetslagen har arbetat med ”Skolans psykosociala arbetsmiljö” för att betona vikten av ledarskapet i klassrummet.

De nya åtgärdsprogrammen och arbetet med dessa har lagt fokus på vad skolan och klassläraren kan göra för eleven istället för vilka brister eleven har.

Vi har ett tillförlitligt system för att följa upp elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Hur bedömer vi resultaten i relation till förutsättningarna?

Fransrudsskolan har nu följt betygen i åk 9 under ganska många år. De har gjort en iakttagelse som vore värt att undersöka närmare. De elever som fått förhållandevis mycket stöd hos oss har klarat sig bättre än elever med något bättre förutsättningar men som av resursskäl fått mindre stöd.

Varför det skulle kunna vara på det sättet kan vi bara spekulera om och troligen finns det flera skäl. Några tänkbara förklaringar skulle kunna vara:

- De elever som fått mycket stöd har en ganska stabil grund.
- Elever som fått mycket stöd har lärt sig att kämpa för sina kunskaper.
- De elever som misslyckats saknar grundläggande baskunskaper kombinerat med en mindre ansvarsfull inställning till sitt skolarbete och sina resultat.

Tack vare att vi haft små elevgrupper exempelvis i Skåpafors och att läget har varit lugnt på skolan har de flesta behoven kunnat tillgodoses. Många elever har gjort framsteg i sitt lärande. Trots stora stödinsatser når inte alla elever målen.

På Ekhagsskolan har år 4 och 5 tilldelats extra resurser i form av grupptimmar för att öka måluppfyllelsen. De elever som var i behov av särskilt stöd i år 4 och 5 har fått det inom klassens ram. Två elever med mycket stora behov av särskilt stöd började ht. 07. En 100 % resurslärare har varit anställd under läsåret dels som stöd i klassen men även ansvarat för enskild undervisning med stöd av det lokala teamet.

De elever som fått stöd har visat lust att lära hos speciallärare. En klass har ännu inte fått arbetsro i sin grupp trots insättning av resurs. Inför nästa läsår tyngdpunkt på ledarskap i klassrummet, ART, och värdegrundsarbete i den gruppen.

Vilka insatser har vi gjort under året? På vilket sätt kan de relateras till resultatet?

Insats	Resultat
Interutbildning om ”Barn som väcker bekymring” ”Skolans psykosociala arbetsmiljö”	Gemensamma förhållningssätt och rutiner. Utvecklat samarbetet med BUP och IFO. Tidigare och tydligare signaler till föräldrarna. En gemensamt språk för att beskriva signalerna. Inga direkt nya metoder utan utvecklat vårt arbetssätt ytterligare med hjälp av egna studier och arbetsmaterialet ”Att bygga värdegrund”.
Resurslärare under en dag i veckan	Har inte samma kompetens som specialpedagog
För vissa elever intensivperioder med insatser varje dag. Föra andra kontinuerligt stöd varje dag hela läsåret Tillgång till elevhälsan med specialpedagog, talpedagog, kurator, skolsköterska och psykolog	Många olika insatser görs för dessa elever. Det viktigaste för deras fortsatta framgång är en harmonisk tillvaro med känsla av att lyckas och få ett gott självförtroende.
Assistent	Bra resultat
Speciallärare	Bättre koll på svaga elever. Bra samarbete mellan spec.lär. och

	klassföreståndare
Återläsning och läxhjälp	Bra insatser med bra resultat
TTF+ kf	Mer samtal – kontakten ökar
Elevvård + kf	Genom träffar efter UV-samtal har helhetssynen ökat
EVT	Möten varje vecka har lett till snabbare åtgärder och uppföljningar

Vilka är våra framgångsfaktorer, hot respektive möjligheter för framtiden?

Framgångsfaktorer	Hot	Möjligheter
<ul style="list-style-type: none"> • Bra föräldrakontakt • Eleverna är synliga •Handledningen • Behörig personal • Tillgång till speciallärare/pedagoger • Fungerande arbetslag • Gemensamma rutiner • Tidiga reaktioner • Lärare med samtal som specialitet • Särskilda undervisningsgrupper • Prioritering av det sociala klimatet på skolan. • Förutsägbara skoldagar. • Uppföljning av ströfrånvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minskade resurser • Höjda kunskapsmål ökar gruppen som inte når målen • Tappar kontakten med föräldrarna • Avsaknad av samarbete med IFO, BUP ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppmärksamma och åtgärda ströfrånvaron • Tydligare mål att uppnå • Titiga och tydliga föräldrakontakter
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samarbete runt elever i behov av särskilt stöd. ▪ Planeringsmöten mellan klasslärare och speciallärare för att försöka ge eleven möjlighet att lyckas i klassrummet ▪ Samarbete med föräldrarna genom regelbundna telefonsamtal och möten kring åtgärdsprogram ▪ Fungerande åtgärdsprogram. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Många elever med social problematik. ▪ Föräldrar med åsikter som går på tvärs mot skolan. ▪ En klass behöver utvecklas socialt 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Engagerad och erfaren personal. ▪ Specialpedagoger på alla skolor. ▪ Goda relationer mellan hem och skola.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tydlig information mellan "Björnenpersonal" och de lärare som har eleven ▪ Bred kompetens, specialpedagoger, speciallärare grundskollärare och förskollärare ingår i teamet ▪ Lokala teamet "Björnen" ▪ Åtgärdsprogram ▪ Bra föräldrakontakt ▪ Kuratorstöd ▪ Psykologstöd ▪ Tydlig handlingsplan för elevhälsan på Ekhagsskolan ▪ Bra resurstilldelning 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resursbrist att arbeta förebyggande ▪ Kompetensbrist ▪ Samarbete med IFO, BUP och HAB är inte tydligt när det gäller vissa elever ▪ Lokaler för elever i behov av särskilt stöd 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dokumentera tydligare hur vi arbetar för att nå målen ▪ Kompetensutveckling ▪ Samarbete med BUP, IFO och HAB

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Flexibilitet i gruppen ▪ Värdefullt stöd från skolledningen 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skolan har egen specialpedagog. ▪ En liten skolan möjlighet att se alla elever. ▪ Lugn skolmiljö. ▪ Positiva föräldrar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ En liten skolas svårighet att tillgodose alla behov. ▪ En neddragning av resurser drabbar alltid de svagaste eleverna. ▪ Alltmer stressade och splittrade elever där läxor och skolarbete sätts på undantag. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ En liten skolas möjligheter att anpassa verksamheten till skilda behov.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Behörig personal på samtliga tjänster. ▪ Lämpliga lokaler ▪ Talpedagog hjälper till med språkliga utredningar. ▪ Små grupper ger goda möjligheter att arbeta förebyggande. ▪ Samarbete runt elever i behov av särskilt stöd. ▪ Fungerande åtgärdsprogram 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Minskade resurser drabbar som regel de mest utsatta. ▪ Skolan har under läsåret inte haft tillgång till en specialpedagog. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Med en specialpedagog schemalagd på skolan får vi en kvalificerad stödundervisning. ▪ Föräldrarna blir genom IUP och åtgärdsprogram delaktiga i barnens skolgång ▪ Engagerad och erfaren personal ▪ Specialpedagog och speciallärare/resurslärare på skolan ▪ Goda relationer mellan hem och skola
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Många vuxna som jobbar mot samma mål. ▪ God kontakt mellan assistenter, Kf, lärare. ▪ Fortbildning i specialpedagogik. ▪ Utvecklat elevvårdsteamsarbete med uppföljning och snabbare åtgärder ▪ Arbete i mindre grupp för elever som behöver tid och stöd för koncentration ▪ Färre elever i klasserna (år 7) ▪ Påbörjat bra samarbete med skolpsykolog ▪ LOGOS-utbildning ▪ Kommunens kommande satsning på matteutvecklare ▪ 100 % spec. i kommande år 9 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neddragning av kuratorstjänst ▪ Önskade byten av lärare ▪ Missar strävans elever som har samma rätt till stöd som t ex elev med konc.svårigheter. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ God överlämning ▪ Fylla upp spec.tjänsterna så att de blir 100 % per årskurs ▪ Arbetslag ▪ Fortbildning

Bedömning av måluppfyllelse

- Målen kännetecknar inte alls skolan
- Målen kännetecknar till någon del skolan
- Personalen har enats om hur man ska arbeta för att nå målen
- Arbetet har påbörjats och vissa kännetecken finns att vi är på väg mot målen
- Målen kännetecknar till stor del skolan
- Målen kännetecknar nästan helt skolan
- Målen kännetecknar helt och hållet skolan

Åtgärder för bättre måluppfyllelse

Resursanvändningen

- Vi vill ha en del av den specialpedagogresurs som kommunen har
- Vi vill att en person ska ha huvudansvaret för specialundervisningen
- Användningen av personal på studietid efter skolan ses över och anpassas efter behoven och nyttjandegraden
- Utveckla organisationen på kommun och skolnivå
- Tillgången av lärare på elevens val ses över för att möjliggöra ett så brett utbud som möjligt, samtidigt som det ska styras av behovet och önskemålen hos eleverna
- Utveckla systemet för skuggtid och tätare följa hur den används för att stödja elever och personal
- Använda tillgängliga resurser utifrån ”behovsinventeringen”.

Kompetensutveckling

- En stor del av personalen blir nu nästa läsår. Struktur på vad skolan är bra på och vad vill utveckla behövs.
- Vi behöver en utbildad speciallärare
- Fortsätta att utforma de lokala kursplanerna samt utveckla materialet ”Jag-kan”
- Riktad kompetensutveckling mot Mål för år 3
- Riktad kompetensutveckling för den personal som har barn med särskilda behov
- Utbilda ytterligare någon på skolan för arbetet med ART
- Arbeta för att implementera det nya åtgärdsprogrammet
- Kompetensutveckling för lärare som har barn som behöver läsverktyg, såsom Daisy, Alpha Smart och Stava Rex
- Handledning av skolpsykolog
- Fortsätta den under året påbörjade matematiksatsningen i kommunen, där diskussioner redan kommit igång om hur vi ska kunna öka graden av måluppfyllelse
- Fortsatt uppmuntra till kompetensutveckling inom sådant som anses vara i linje med vad skolan och Bengtsfors behöver

Samverkan internt och externt

- Utveckla samarbetet med elevhälsan för regelbunden handledning
- Utveckla samverkan mellan det lokala elevhälsoteamet och kommunens elevhälsoteam
- Upprätta en handlingsplan för samverkan mellan IFO-skola-BUP
- I arbetsgrupperna fortsätta utveckla och ytterligare förbättra formerna för ökad kommunikation kring eleverna och hur vi kan stödja dem. Bland annat rutiner i arbetslagen om hur man följer upp, för vidare och stödjer varandra i arbetet med eleverna samt hur kommunikationen mellan ordinarie undervisande lärare och lärare i elevens val eller språkval svenska och/eller engelska kan bli ännu bättre, är områden som kan utvecklas ytterligare.
- Fortsatt utveckling av arbetsformer och kontakt mellan skola och socialtjänst genom att bibehålla och fördjupa samarbetet genom besöken av socialsekreterare på elevvårdsteamsmöten.
- Ökad professionalisering vid övergångar från år 6 till år 7, där ett gemensamt språk används och tydliga rutiner härskar.

Åtgärdsprogram mm

- Genomföra de Nationella proven för åk 3 med grundsärskolans elever i åk 6
- Skolan ska sträva efter att tidigt göra föräldrar och elev delaktiga i att utarbeta och utvärdera åtgärdsprogrammet
- Vidareutveckla dokumentationen i det nya åtgärdsprogrammet

- Vi arbetar med nya åtgärdsprogramsmallar i kommunen
- Stöd av specialpedagog vid upprättande av åtgärdsprogram
- Använda och arbeta mer med Skolverkets Språket lyfter, så att det blir ett arbetsredskap i svenska för att arbeta mot målen.

Uppföljning och utvärdering

- Tydliggöra målen ännu mer för eleverna, t ex med hjälp av Katarina Herrlins ”Min läsutveckling” i det dagliga arbetet
- Kvalitetsredovisningsmodellen revideras

Skolnivå

- Satsning på undervisningsgrupper där varje barn blir uppmärksammat
- Arbetslagsutveckling för bättre samarbete kring elevernas undervisning
- Utvärdera Ekhagskolans Elevhälsoplan
- Utvärdera Ekhagsskolans plan för ”Övergångar mellan de olika stadierna”